

RELACIÓ D'ACORDS ADOPTATS PEL CONSELL EXECUTIU DEL CONSELL INSULAR DE MALLORCA, REUNIT EN SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA I URGENT DE DIA 18 DE FEBRER DE 2026

EXPEDIENT 1191853C: PROPOSTA D'ACORD DEL CONSELLER EXECUTIU DE PRESIDÈNCIA SOBRE LA CONFORMITAT I L'OBERTURA D'UN TRÀMIT D'INFORMACIÓ PÚBLICA AMB RELACIÓ A L'AVANTPROPOSICIÓ DE LLEI DE REGULACIÓ DEL PAISATGE CULTURAL DE LA SERRA DE TRAMUNTANA PATRIMONI MUNDIAL.

Es dona compte de la proposta següent del conseller executiu de Presidència:

Proposta d'acord del conseller executiu de Presidència sobre la conformitat i l'obertura d'un tràmit d'informació pública amb relació a l'Avantproposició de llei de regulació del paisatge cultural de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial

Antecedents

Primer. El dia 13 de gener de 2025 el conseller executiu de Presidència del Consell Insular de Mallorca va dictar resolució per la qual s'ordenava la tramitació d'una consulta pública prèvia a l'elaboració d'una proposta de Llei de la Serra de Tramuntana, per a la presentació d'al·legacions i aportacions per part de les persones físiques i jurídiques interessades.

Segon. L'esmentada resolució es va publicar en el tauler d'edictes del Consell Insular de Mallorca el dia 21 de gener de 2025 fins el dia 6 de febrer de 2025. Dintre del termini s'han presentat les al·legacions i suggeriments següents:

Núm. Registre	Data	Interessat/da
8879	07/02/2025	MANCOMUNITAT DE TRAMUNTANA
8869	07/02/2025	CONSELLERIA D'AGRICULTURA, PESCA I MEDI NATURAL
8859	07/02/2025	AJUNTAMENT D'ESCORCA
8852	07/02/2025	AJUNTAMENT DE SELVA
8765	07/02/2025	AJUNTAMENT DE CALVIA
8743	07/02/2025	AJUNTAMENT D'ALARÓ
8736	07/02/2025	GRUP BALEAR D ORNITOLOGIA I DEFENSA DE LA NATURALEZA
8654	07/02/2025	CAPELLÀ FERRÀ,CARLOS
8653	07/02/2025	RAMIS SANTANDREU SAMUEL
8642	06/02/2025	AJUNTAMENT DE DEIA
8560	06/02/2025	ASAJA-BALEARS
8542	06/02/2025	AJUNTAMENT DE SELVA
8538	06/02/2025	SEÑORAN SANTORUM MARIA BELEN
8533	06/02/2025	SOCIEDAD COOPERATIVA AGRICOLA SAN BARTOLOME
8519	06/02/2025	TRAMUNTANA XXI
8509	06/02/2025	CAPELLÀ FERRÀ,CARLOS
8508	06/02/2025	FEDERACIO BALEAR DE MUNTANYISME I ESCALADA
8442	06/02/2025	RAMIS SANTANDREU ,SAMUEL
8424	06/02/2025	AJUNTAMENT DE PALMA
8300	05/02/2025	CASTANYER MALLOL ,FRANCESC JOSEP
8185	05/02/2025	AJUNTAMENT DE SANTA MARIA DEL CAMI
8105	05/02/2025	AJUNTAMENT DE FORNALUTX
7984	05/02/2025	AJUNTAMENT DE DEIA

7901	05/02/2025	AMICS DE LA TERRA BALEARS
7871	04/02/2025	AMICS DE LA TERRA BALEARS
7867	04/02/2025	PALOU MAS, GUILLEM
7809	04/02/2025	RULLAN OLIVER, LLUIS
7654	04/02/2025	CLUB MARATHON MALLORCA
7406	03/02/2025	AMENGUAL SASTRE,SALVADOR
7374	03/02/2025	COOP PAGESA DE POLENÇA S. COOP. LTDA
7323	03/02/2025	ZAFORTEZA TORRUELLA, DIEGO
7321	03/02/2025	FERRER ALCOVER, FRANCISCA
7268	03/02/2025	LÓPEZ LÓPEZ,ANTONIA M ^a
7216	03/02/2025	GRUP SOCIALISTA AL CONSELL DE MALLORCA
7208	03/02/2025	GRUP SOCIALISTA AL CONSELL DE MALLORCA
7002	02/02/2025	ASOC DE GEOLEGS DE LES ILLES BALEARS
6329	30/01/2025	DARDER PIZ, ANA CATALINA
5623	28/01/2025	ENSENYAT PALMER, GUILLEM
5479	28/01/2025	AETIB (AGÈNCIA ESTRATÈGIA TURISTICA ILLES BALEARS)
5391	27/01/2025	ENSENYAT PALMER, GUILLEM
5190	27/01/2025	TRAMUNTANA VIVA MALLORCA SOCIEDAD COOPERATIVA EXPLOTACIÓ COMUNITÀRIA DE LA TERRA
4954	24/01/2025	TRAMUNTANA VIVA MALLORCA SOCIEDAD COOPERATIVA EXPLOTACIÓ COMUNITÀRIA DE LA TERRA
4764	24/01/2025	ENSENYAT PALMER,GUILLEM

Tercer. El Consorci Serra de Tramuntana contractà el servei de redacció de l'Avantproposició de Llei de la Serra de Tramunta, Patrimoni Mundial de la UNESCO (Expedient 1205798W).

Quart. El 17 de febrer de 2026, el secretari general emet informe favorable a la conformitat i l'obertura d'un tràmit d'informació pública amb relació a l'Avantproposició de Llei de regulació del paisatge cultural de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial.

Per tot això, propòs al Consell Executiu del Consell de Mallorca l'adopció dels següents:

ACORDS

1r.- Donar conformitat l'Avantproposició de Llei de regulació del paisatge cultural de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial, que s'adjunta com annex a aquesta proposta.

2n.- Obrir un període d'informació pública fins el dia 15 d'abril a les 14 hores, a través de la publicació d'aquest acord al tauler d'edictes del Consell Insular de Mallorca, al del Consorci Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial i al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Palma, a la data de la signatura electrònica

ANNEX

Avantproposició de llei de regulació del paisatge cultural de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial

ÍNDEX

Exposició de motius.

Títol I. Disposicions generals.

Capítol I. Objecte i principis.

Article 1. Objecte.

Article 2. Finalitats.

Article 3. Principis.

Capítol II. Definicions i àmbit d'aplicació.

Article 4. Definicions.

Article 5. Àmbit d'aplicació.

Títol II. Organització administrativa: coordinació, direcció estratègica i gestió de la Serra de Tramuntana.

Capítol I. El Consorci Insular de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial.

Article 6. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial.

Article 7. Òrgans de representació, govern, administració i participació.

Article 8. Coordinació i col·laboració interinstitucional en matèria de medi natural i patrimoni cultural.

Capítol II. Pla de gestió

Article 9. Pla de gestió

Títol III. Règim de protecció del Patrimoni Mundial de la Serra de Tramuntana.

Capítol I. Suport a l'activitat agrària.

Article 10. El sector primari i l'activitat complementària.

Article 11. Triple sostenibilitat.

Article 12. Foment de les indústries de transformació agroalimentària del producte local de la Serra de Tramuntana.

Article 13. Foment de la custòdia del territori.

Article 14. La caça.

Article 15. La ramaderia extensiva.

Capítol II. Protecció d'oliveres i oliverars i d'alzines i alzinars.

Article 16. Protecció d'oliveres i oliverars.

Article 17. Protecció d'alzines i alzinars.

Capítol III. Conservació d'elements patrimonials i/o vinculats a l'activitat agrària.

Article 18. Actuacions de millora vinculades a l'activitat agrària i/o al patrimoni.

Article 19. Acreditació del sistema de depuració d'aigües residuals per a ús residencial

Capítol IV. Conservació del patrimoni.

Article 20. Finalitats de la conservació del patrimoni.

Article 21. La tècnica de la pedra en sec.

Article 22. La custòdia del patrimoni

Article 23. Els jaciments arqueològics

Article 24. Les possessions catalogades.

Article 25. Inventari d'elements patrimonials.

Capítol V. El patrimoni cultural a les avaluacions d'impacte patrimonial.

Article 26. Paratge pintoresc i normativa sectorial d'aplicació.

Article 27. Avaluació d'impacte patrimonial.

Article 28. Indicadors de l'impacte patrimonial.

Capítol VI. Impuls d'iniciatives per preservar els valors de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial.

Article 29. Convenis de col·laboració i distintiu Serra de Tramuntana.

Article 30. Seguiment i avaluació del distintiu Serra de Tramuntana.

Títol IV. Gestió de la sostenibilitat

Capítol I. Turisme sostenible

Article 31. Turisme sostenible.

Capítol II. Prevenció d'alteracions ambientals i patrimonials

Article 32. Coordinació i col·laboració interinstitucional en matèria de contaminació lumínica.

Article 33. Coordinació i col·laboració interinstitucional en matèria de contaminació acústica.

Article 34. Coordinació i col·laboració interinstitucional en matèria d'activitats no permanents de recorregut.

Capítol III. Energia

Article 35. Energies renovables

Títol V. Recerca, innovació, formació i conscienciació.

Article 36. Recerca i innovació sobre la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial UNESCO.

Article 37. Mesures de formació i sensibilització.

Article 38. Programes d'educació.

Títol VI Foment de l'accés públic al paisatge i la seva interpretació.

Article 39. Accés públic al paisatge.

Article 40. Ús públic.

Article 41. Senyalització.

Article 42. Muntanyisme.

Article 43. Coordinació i col·laboració interinstitucional en matèria de guies de muntanya.

Article 44. El voluntariat.

Títol VII. Finançament.

Article 45. Fonts de finançament.

Article 46. Pressuposts i seguiment.

Article 47. Banc de projectes.

Article 48. Mecenatge.

Títol VIII. Règim sancionador.

Article 49. Definició i tipificació.

Article 50. Infraccions lleus.

Article 51. Infraccions greus.

Article 52. Infraccions molt greus.

Article 53. Infraccions i sancions específiques.

Article 54. Responsabilitats.
Article 55. Mesures restitutòries i sancionadores.
Article 56. Procediment sancionador.
Article 57. Sancions econòmiques.
Article 58. Prescripció de les infraccions i de les sancions.
Article 59. Restitució i indemnització dels danys.
Article 60. Execució forçosa.
Article 61. Destinació de les sancions econòmiques.
Article 62. La inspecció del Consorci Insular Serra de Tramuntana i Paisatge Cultural.

Disposició addicional primera. Prioritat al fons de l'Impost de turisme Sostenible

Disposició addicional segona. Delimitació actual de l'àmbit geogràfic.

Disposició addicional tercera. Modificació de la Llei 5/1990, de 24 de maig, de carreteres de la CAIB, pel que fa als tancaments.

Disposició transitòria primera. Ampliació de l'àmbit Serra de Tramuntana Patrimoni UNESCO.

Disposició transitòria segona. Actuacions abans de la regulació de l'impacte patrimonial.

Disposició derogatòria.

Disposició final primera. Desenvolupament reglamentari.

Disposició final segona. Entrada en vigor de la llei.

Annex I cartografia de l'àmbit d'aplicació de la llei. Declaració de la UNESCO com a patrimoni cultural.

Annex II cartografia de l'àmbit d'aplicació de la llei. Ampliació de la zona de declaració de la UNESCO com a patrimoni cultural.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

És innegable el valor de la Serra de Tramuntana de Mallorca, una serralada emblemàtica que alberga llocs representatius de l'essència històrica i cultural que conformen un profund i ancestral sentit de la nostra identitat. Però la Serra és a més un gran reservori de biodiversitat, de petjades etnològiques, de paisatges únics i de com la relació entre les persones i l'entorn poden conuiu en harmonia construint un paisatge cultural de valor universal.

Aquest valor universal va concloure amb el reconeixement de la Serra com a Patrimoni Mundial, i transcorregut aquest temps cal aprofitar l'experiència viscuda amb el desplegament de la declaració d'UNESCO per revisar, actualitzar i crear nous instruments que millorin i optimitzin la gestió d'aquest àmbit i facilitin una millor governança que inclogui tots els agents implicats en el desenvolupament i la conservació d'aquest patrimoni únic.

La millora de la coordinació de tots aquests agents també ha de ser un dels objectius nuclears del règim que es preveu en aquesta llei.

Aquesta millora de la governança s'inspira en el paper jugat per les generacions precedents de persones que dedicaren les seves vides a donar forma i sentit al que hem heretat com a patrimoni mundial, com a paisatge cultural i com a reservori de nombrosos valors que cal conservar amb esment. Aquest reconeixement ha de continuar sent un referent en el futur de la Serra.

II

La proposta de declarar la Serra de Tramuntana com a Paratge Pintoresc va venir de la mà de l'arquitecte palmèsà Sr. Gabriel Alomar i Esteve, aleshores comissari general del Servei de Defensa del Patrimoni Artístic Nacional.

Aquesta declaració va ser aprovada pel Decret 984/1972, de 24 de març. Igualment, el Pla provincial d'ordenació de Balears del 1973, va considerar les peculiaritats de la Serra amb la introducció d'àrees qualificades d'elements paisatgístics singulars, el que tindria continuïtat amb la Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears, i la delimitació de les àrees naturals d'especial interès de Tramuntana.

A l'empara de la disposició transitòria vuitena de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol, la figura es reconvertí en una mesura de protecció patrimonial com a bé d'interès cultural, incorporant la protecció del lloc històric de les possessions de l'Arxiduc i la previsió d'anar aprovant plans especials de protecció dels conjunts històrics i d'altres béns d'interès cultural declarats; igualment s'ha anat exercint un control preventiu de les intervencions dins l'àmbit del paratge pintoresc per part de l'administració insular competent en matèria de patrimoni històric.

L'aprovació del Pla Territorial Insular de Mallorca el 2004, incorporà un règim específic per a la Serra de Tramuntana que intentà limitar el creixement dels nuclis de població i protegir els valors patrimonials de les edificacions, a més d'eliminar diferents sòls urbanitzables. Igualment, bona part de la Serra es va incorporar a la Xarxa Ecològica Europea Natura 2000 com a LIC i ZEPA.

Amb l'aprovació de la Llei 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental (LECO) es propicià que la Serra fos declarada paratge natural per Acord del Consell de Govern de 16 de març, i regulada pel Decret 19/2007 de 16 de març, pel qual s'aprova el Pla d'ordenació de recursos naturals de la Serra de Tramuntana (PORN).

Finalment, el dia 29 de juny de 2011, a instàncies del Consell Insular de Mallorca, la UNESCO va declarar Patrimoni Mundial la Serra de Tramuntana en la categoria de Paisatge Cultural pel seu valor universal excepcional com a Bé Cultural, identificat amb el número 1371, complint tres dels deu requisits exigits: els criteris II, IV i V. El patrimoni cultural es defineix a la Convenció de París com l'herència cultural pròpia del passat d'una comunitat, mantinguda fins a l'actualitat i transmesa a les generacions presents i futures. Com afirmava la memòria que acompanyava la candidatura, la Serra de Tramuntana constitueix un exemple rellevant de paisatge cultural obra d'una simbiosi entre la natura i l'acció humana.

La declaració de la Serra com a Patrimoni Mundial de la UNESCO, va propiciar la creació del Consorci Insular de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial i una major coordinació en les inversions dels diferents departaments del Consell Insular de Mallorca en manteniment de finques públiques, de rutes senderistes, d'accions de

preservació del patrimoni i del paisatge, com també importants programes de subvencions a particulars i entitats.

III

És possible reconèixer en el paisatge de la Serra les petjades de cadascuna de les èpoques històriques viscudes. A la documentació presentada a la candidatura a Patrimoni Mundial, es destacava el fet que el paisatge heretat de la Serra de Tramuntana es començà a configurar amb la incorporació de l'illa de Mallorca al domini musulmà a partir de l'any 903, el que suposà la colonització de l'espai rural a través de la ramaderia extensiva i de l'agricultura de regadiu. Una de les aportacions més rellevants d'aquest model de colonització de les terres rau en el desplegament de complexes tècniques de canalització i distribució de l'aigua per al seu ús en horts i vergers en les quals els musulmans eren grans experts.

Posteriorment, la conquesta catalanoaragonesa de Mallorca el 1229 suposà la implantació d'un sistema feudal que comportà una major concentració de la població i un increment de la rompuda del bosc per obtenir nous espais de conreu. En aquesta època varen conformar-se, a més dels pobles en els quals es concentrà la població, els sistemes feudals que trenquen el disseminat agrícola i concentren la propietat en mans de la noblesa que construeix les primeres possessions.

Derivat de tot això i del manteniment d'aquesta estructura d'explotació de la Serra, el paisatge cultural que es va conformant es caracteritza de manera molt determinant pels marges de pedra en sec on bàsicament es cultivava olivera. D'un altre costat, el desplegament de sistemes de regadius de gran complexitat tècnica originats a l'època musulmana, ofereix una imatge de fertilitat i prosperitat que contrasta fortament amb l'austeritat marcada pel paisatge d'oliveres de les zones més extremes.

La declaració de la UNESCO va recollir el seu dia que la Serra constitueix un eminent exemple de l'intercanvi entre la cultura musulmana i cristiana, típic de la zona mediterrània, visible en la combinació de la recollida d'aigua, la tecnologia de la gestió àrab del territori, el coneixement especialitzat agrícola i el sistema de control territorial introduït pels conqueridors.

D'altra banda, els elements físics fonamentals de la Serra destaquen per un relleu abrupte, que arriba fins als 1.450 metres d'altitud, molt pròxim a la mar, format per roques calcàries de gran duresa i sobre les quals es desplega un modelatge càrstic amb torrents, canons i altres morfologies càrstiques, més un sistema de fonts i aquífers amb un règim hídric mediterrani. Aquestes peculiaritats, no sempre comunes a una illa, també han suscitat al llarg dels anys, un especial interès com a lloc de visita i de contemplació de les belleses naturals que incorpora.

Val a dir que el segle XX arriba amb els primers pioners del muntanyisme i l'excursionisme, i la Serra de Tramuntana esdevé un dels llocs predilectes com a recurs de contemplació del paisatge. Amb l'explosió del fenomen turístic a la Serra de Tramuntana es converteix en un indret de visita d'interès amb llocs tan emblemàtics com el Torrent de Pareis i Sa Calobra, el Monestir de Lluc, les poblacions històriques, els diferents miradors, el castell del Rei i el d'Alaró, a més dels perfils abruptes dels penyals que sorgeixen arran de mar i que en alguns casos adopten formes reproduïdes desenes de vegades per artistes i fotògrafs. A partir de la segona meitat del segle XX, l'empremta de la indústria turística comportarà el progressiu abandonament de l'activitat agrícola a les zones de major dificultat orogràfica. Això, especialment en els darrers anys, aporta una singularitat en la necessitat de gestionar l'afluència de visitants, conservar el patrimoni construït i fomentar el manteniment de les pràctiques agrícoles i forestals de la Serra.

IV

Al paisatge cultural de la Serra de Tramuntana se li reconeixen tres valors:

- i.** el de testimoniar un important intercanvi de valors humans al llarg d'un període de temps o dins d'una àrea cultural del món, en el desenvolupament de l'arquitectura, la tecnologia, les arts monumentals, l'urbanisme o disseny paisatgístic;
- ii.** el d'oferir un exemple eminent d'una mena d'edifici, conjunt arquitectònic, tecnològic o paisatge, que il·lustri una etapa significativa de la història humana;
- iii.** i el de ser un exemple eminent d'una tradició d'assentament humà, d'utilització de la mar o de la terra, que sigui representativa d'una cultura

(o cultures), o de la interacció humana amb el medi ambient especialment quan aquest es torni vulnerable enfront de l'impacte de canvis irreversibles.

El Departament de Territori del Consell Insular de Mallorca va elaborar l'any 2009 el Pla de Gestió de la Serra de Tramuntana, que defineix a curt i llarg termini, les 10 prioritats o objectius bàsics que han de regir el desplegament dels objectius com a Patrimoni Mundial.

En aquest pla de gestió es promou la protecció dels valors culturals, etnològics i etnogràfics d'aquest paisatge cultural; la recuperació de marjades abandonades, sistemes hidràulics i altres elements patrimonials; l'ús turístic i recreatiu adequat, des del punt de vista ecològic, social i econòmic; i la implantació d'infraestructures i serveis que ajudin a una millor comprensió del paisatge cultural, com centres d'interpretació, rutes senyalitzades i altres elements d'ús públic.

Comprovat que constitueix un fet innegable l'alt valor natural i patrimonial d'aquest paisatge de la Serra de Tramuntana que s'estén pel territori de vint municipis de l'illa de Mallorca (Alaró, Andratx, Banyalbufar, Bunyola, Calvià, Campanet, Deià, Escorca, Esporles, Estellencs, Fornalutx, Lloseta, Mancor de la Vall, Palma, Pollença, Puigpunyent, Santa Maria del Camí, Selva, Sóller i Valldemossa); comprovat també que, en matèria de protecció del paisatge i, en particular, del paisatge cultural de la Serra de Tramuntana, l'ordenament jurídic vigent es conforma mitjançant un ampli i dispers conjunt normatiu que atribueix diferents obligacions a l'Administració estatal, a l'Administració de la CAIB i a totes les administracions locals afectades, és a dir, al Consell Insular de Mallorca i als vint municipis abans relacionats; constatada la realitat de la inexistència d'un règim específic que elevi a rang normatiu els objectius de conservació del patrimoni cultural declarat per la UNESCO; i, comprovat finalment que aquesta realitat conforma el punt de partida per executar les accions que cal realitzar per a un assoliment cabal de la declaració de la UNESCO, es considera que l'instrument més adient per aconseguir els objectius de l'esmentada declaració és un text de rang legal.

La millora de la sistemàtica normativa, la simplificació administrativa i la implantació de mesures d'ajut i suport al conjunt d'administracions i particulars que incideixen en la conservació del paisatge cultural de la UNESCO, haurien de ser els propòsits

centrals de la normativa a escometre, que en cap cas no ha de comportar duplicitats ni contradiccions amb l'extens règim existent, ans al contrari.

Aquesta llei pretén dotar de rang normatiu les aspiracions de la declaració UNESCO i desplegar de forma efectiva i executiva totes les regulacions adients.

V

L'objecte principal de la llei és el reconeixement jurídic del Paisatge Cultural de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial UNESCO, així com implantar la normativa que permeti assegurar l'ordenació i la gestió adequada per a la protecció, el manteniment, la millora, la restauració o la regeneració d'aquest indret singular.

Amb aquesta finalitat, el títol I es destina a les disposicions generals on es fixen l'àmbit d'aplicació, l'objecte i les finalitats, a més dels principis i les definicions necessàries per a una correcta interpretació de la norma.

Amb relació a l'àmbit de la llei, l'experiència dels catorze anys de gestió com a patrimoni mundial, aconsella ampliar els límits més enllà de la zona d'amortiment per tal de consolidar la lògica de la declaració UNESCO.

Els criteris d'ampliació que s'han seguit per establir l'àmbit de la llei han estat, d'una banda, considerar la integritat de les finques i possessions i també la integritat de les diferents poblacions; i, d'una altra, incorporar un seguit de pobles íntimament lligats a l'àmbit de la Serra i que havien quedat fora dels límits de la declaració UNESCO. Amb això, es podrà promoure una futura ampliació, si escau, de la delimitació com a Patrimoni Mundial.

L'àmbit propi de la llei, inclou zones com el Camí vell d'Estellencs i el Camí des Cabàs, algunes finques emblemàtiques com Bunyolí, Sarrià, S'Hort de Son Termes, S'Heretat, S'Estremera i Son Brull, els nuclis de Bunyola, Lloseta, Biniamar, Mancor de la Vall, Selva, Caimari, Moscarí, Binibona, Campanet i Pollença, el Puig de Maria i el Puig de Santuari, i els nuclis del Port de Sóller, Cala Sant Vicenç i Formentor que, tanmateix, ja es trobaven envoltats per la zona d'amortiment declarada per la UNESCO. Amb tot, la zona nucli de la declaració de patrimoni mundial no es toca.

El títol II estableix el règim de l'organització administrativa, la direcció estratègica i el marc de gestió de la Serra, amb l'optimització de la governança com a propòsit final. Això es fa a partir de les figures ja existents.

D'aquesta manera s'atorga carta de naturalesa legal al Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial, com a ens que s'haurà de dotar amb mitjans i recursos personals i materials necessaris per exercir la gestió que es derivi d'aquesta llei.

La voluntat de la llei és que el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial sigui una entitat de dret públic, sense finalitat lucrativa, amb personalitat jurídica pròpia i diferenciada, amb plena autonomia organitzativa, funcional i pressupostària, integrat pel Govern de les Illes Balears, el Consell de Mallorca i els ajuntaments que acordin, mitjançant acord plenari la seva incorporació, adscrits al Consell de Mallorca, d'acord amb els articles 118 a 127, de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic; els articles 41 a 46 de la Llei 4/2022, de 28 de juny, de consells insulars; i, supletòriament, la Llei 7/2010, de 21 de juliol, del sector públic instrumental de la comunitat autònoma de les Illes Balears; sempre que l'aplicació supletòria de les disposicions esmentades no afecti la independència funcional d'aquest ens insular.

Com a novetat destacada, s'inclou en matèria de gestió la constitució d'una comissió territorial de coordinació i col·laboració entre el Paratge Natural de la Serra de Tramuntana i el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial. Es tracta d'una coordinació llargament demanada per tots els sectors involucrats d'una manera o altra en la gestió de la serra de Tramuntana.

Finalment el títol II dona caràcter legal al Pla de Gestió del paisatge cultural de la Serra de Tramuntana.

VI

La complexitat burocràtica i els impactes de governances concebudes de dalt a baix, derivades de la necessitat de convergir a nivell europeu i de les inèrcies globals, són

una de les limitacions actuals per als nous actors locals de la Serra de Tramuntana, per la qual cosa és coherent i necessari establir una discriminació positiva administrativa, fiscal i econòmica per a la població local que realitza o realitzaria, si fos possible, activitats agroramaderes, cinegètiques, forestals, culturals i turístiques lligades als objectius de conservació funcional dels valors i del patrimoni objecte d'aquesta llei.

En el sentit esmentat, el títol III conforma el nucli de la normativa que ha de possibilitar donar sentit i carta de naturalesa legal a la declaració del Patrimoni Mundial UNESCO i a les accions a emprendre per complir amb els objectius i principis d'aquesta. Aquest títol se subdivideix al seu torn en sis capítols que fixen el règim general de protecció del Patrimoni Mundial de la Serra de Tramuntana.

En primer lloc, en consideració a la Carta de Baeza sobre Patrimoni Agrari (UNIA, 2013), el capítol I del títol III se centra en el suport a l'activitat agrària amb tot un desplegament d'eines destinades a la recuperació del paisatge agrícola, actualment en regressió, de la Serra i en la preservació de la seva peculiar implantació. Les mesures van des d'una especial atenció al sector primari i el foment de les indústries de transformació agroalimentària, el banc de terres, el foment de la custòdia del territori, fins a la posada en valor de la triple sostenibilitat a la Serra de Tramuntana.

Per altra banda, s'han de reconèixer, valorar i dinamitzar els paràmetres de sostenibilitat que caracteritzen els sistemes agraris històrics i els usos tradicionals del camp. Ni els instruments de planificació i gestió ni les diverses normatives que convergeixen en la Serra de Tramuntana han de donar lloc a una burocratització que fossilitzi els usos i sistemes tradicionals, allunyant-los de viabilitat històrica que com a reflex del medi els ha fet efectius, perdurables i explicatius del paisatge actual. Tant és així que cal entendre i agafar com a referència els processos ecoculturals modeladors, dels quals les modalitats tradicional de caça en són un exemple, entre molts d'altres. En el sentit d'evitar l'esmentada fossilització, en la llei s'inclouen mesures que diversifiquen l'economia de les propietats de la Serra de Tramuntana, en un intent perquè segueixin econòmicament en actiu i evitar d'aquesta manera un abandonament de finques amb final incert.

A la llei es tracta la caça com a element definidor de la Serra de Tramuntana, la qual a dia d'avui encara és un gran espai cinegètic en la seva pràctica totalitat. S'hi ubiquen 367 vedats de caça que cobreixen el 77,13% del territori, i juntament amb els terrenys cinegètics d'aprofitament comú, prop del 85%. Les eines administratives i cartogràfiques disponibles en matèria de vedats i la regulació de l'activitat fa que la informació territorial i la relació directa amb els propietaris, gestors, titulars cinegètics i caçadors sigui cada vegada més útil per a la gestió i el seguiment de problemàtiques com el control d'espècies, l'ús il·legal del verí o la conservació d'espècies amenaçades. En aquesta línia, la normativa cinegètica abasta actors altament útils i necessaris per a la vigilància i la gestió del medi rural i natural. De fet, les Illes Balears i particularment la Serra de Tramuntana concentren una diversitat i una peculiaritat de modalitats tradicionals de caça sense comparança, endèmiques del nostre territori, tal com succeeix amb races autòctones i usos tradicionals del camp propis de la pagesia.

També en el capítol I es fa referència al foment de la ramaderia extensiva, atesa la seva importància en la gestió de prevenció d'incendis forestals i en la conservació de les races autòctones. A diferència de la cabra, l'acció de la qual es desenvolupa actualment sense cap mena de control en tot tipus d'hàbitat (alta muntanya amb abundància d'endemismes inclosa), la ramaderia extensiva, avui en retrocés, pretén actuar per a la lluita contra la proliferació d'incendis forestals.

Finalment, també en la línia de prevenció d'incendis forestals, a més de l'esmentada ramaderia extensiva, la llei permet l'actuació en camps de conreu abandonats o boscos no gestionats situats a prop de nuclis habitats i/o habitatges aïllats que presentin risc d'incendis.

En segon lloc, al capítol II del títol III s'estableix un règim especial per a la protecció de les oliveres i els oliverars, un dels principals valors del paisatge agrícola de la Serra. El règim d'especial protecció es podrà basar en la catalogació de les oliveres i els oliverars monumentals, la protecció del paisatge i la promoció dels productes derivats de les oliveres protegides. Igualment, es promouran els treballs de millora de les explotacions i es vigilaran aquelles accions que puguin alterar, degradar o destruir els elements catalogats.

També en el mateix capítol s'estableix un règim especial per a la protecció de les alzines i els alzinars monumentals com a importants valors del paisatge de la Serra, origen d'elements patrimonials com els forns de calç o els rotlos i les barraques de carboner. El règim d'especial protecció es basarà en la catalogació de les alzines i els alzinars monumentals i es vigilaran aquelles accions que puguin alterar, degradar o destruir els elements catalogats.

El capítol III també fa referència a l'autorització extraordinària d'obres vinculades a l'activitat agrària i l'acreditació del sistema de depuració d'aigües residuals per a ús residencial al sòl rústic, atesa la gran influència que aquestes tenen en la contaminació dels aquífers subterranis.

Cal esmentar que el Pla Hidrològic de la Demarcació Hidrològica de les Illes Balears, aprovat mitjançant el Reial Decret 49/2023, de 24 de gener, prescriu que els edificis que no estiguin connectats a una xarxa de clavegueram no podran abocar aigües sense tractar al terreny i hauran de disposar d'algun dels tres sistemes de depuració regulats.

El capítol IV es refereix a la conservació del patrimoni, mitjançant l'establiment de mesures reguladores sobre les possessions catalogades, peça vertebradora del paisatge agrari de la Serra de Tramuntana, i es ressalta la importància de l'elaboració de l'inventari d'elements patrimonials.

En aquest context, es reforça la singularitat de la tècnica de pedra en sec com a patrimoni immaterial declarat per la UNESCO. Aquesta tècnica representa la peça més important de tot el patrimoni cultural, atès que bona part dels béns a catalogar estan construïts seguint les seves pautes. Es fa especial esment a la formació de nous margers i es remet a la via reglamentària per establir les directrius a seguir.

Al capítol V d'aquesta llei es preveu la regulació del paratge pintoresc, actualitzada a la distinta normativa vigent i un mecanisme específic per avaluar possibles afeccions d'impacte patrimonial, atès que la conservació del patrimoni cultural requereix el corresponent instrument, amb cobertura legal, per analitzar les possibles vulnerabilitats davant les amenaces existents, i per això s'incorpora una avaluació

específica d'impacte patrimonial així com els corresponents indicadors per poder analitzar la conservació dels elements essencials del patrimoni cultural.

Finalment, s'inclou un capítol VI que regula l'impuls de foment de diferents iniciatives per preservar els valors de la Serra de Tramuntana com a Patrimoni Mundial, on s'inclouen mesures de diferent naturalesa. Així, es despleguen els convenis al voltant del distintiu «*Serra de Tramuntana*», i s'implanten altres mesures de foment com el consum de productes locals, una major sostenibilitat de l'activitat turística existent i la racionalització dels elements de senyalització, tant d'indicadors com de sensibilització o informació.

VII

El títol IV fa referència a la gestió de la sostenibilitat i compta amb tres capítols.

El capítol I fa referència al turisme sostenible i en aquest sentit se segueixen els criteris de la Carta Internacional d'ICOMOS sobre Turisme Cultural Patrimonial (2022) com a línies a seguir en la gestió turística de la Serra de Tramuntana.

En aquesta llei es promou, en aplicació de la normativa estatal bàsica, la creació de diverses comissions de coordinació interinstitucionals, atesa la competència de distintes administracions sobre la Serra de Tramuntana. D'aquesta manera en el capítol II es recorre a aquestes comissions per a la coordinació i la col·laboració interinstitucional en matèria de contaminació lumínica, de contaminació acústica i d'activitats no permanents de recorregut.

Finalment el capítol III fa referència a l'energia. Atesa la problemàtica que pot representar la instal·lació de plaques solars o molins per a generació d'electricitat a la Serra de Tramuntana, la llei es remet a les recomanacions fetes per ICOMOS el 2022 en aquest aspecte. També es fa referència a la creació de programes perquè les empreses que hagin de pagar per la reducció de la seva petjada de carboni ho facin a la Serra de Tramuntana, en comptes de fer-ho a llocs fora de la geografia illenca.

VIII

El títol V tracta de la recerca, la innovació, la formació i la conscienciació envers el patrimoni cultural de la Serra de Tramuntana. En els tres articles que conté es marquen les línies a seguir en matèria de programes d'educació, de divulgació i de sensibilització així com de la tan necessària investigació dels diferents aspectes que afecten el Patrimoni Mundial de la Serra de Tramuntana.

El títol VI fa referència a l'accés públic al paisatge i a la seva interpretació, fent especial esment al respecte a la propietat privada. L'accés és una part important en la gestió del paisatge cultural, atès que és la porta al coneixement dels béns patrimonials i la seva interpretació.

En aquest aspecte cal destacar el paper que han jugat els propietaris de la Serra de Tramuntana al llarg de la història, sense la intervenció dels quals hauria estat impossible que ens arribàs la riquesa patrimonial de què podem gaudir a l'actualitat.

En aquest títol es fa esment també a la senyalització i a la necessitat de crear una senyalètica específica del patrimoni cultural que sigui el més integrada possible amb la que és pròpia del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana.

També en el títol VI es reconeix el muntanyisme com a activitat tradicional atès l'arrelament d'aquest esport en els relleus de la Serra. En aquest sentit cal tenir en compte que l'alpinisme ja està declarat com a patrimoni immaterial de la humanitat. També es fa referència a convenis de col·laboració de la Federació Balear de Muntanyisme i Escalada amb els òrgans de gestió del patrimoni cultural de la Serra.

En aquest títol VI també es fa referència a una comissió de coordinació interinstitucional, aquesta vegada en matèria de guies de muntanya, amb l'objectiu de col·laborar en la divulgació del patrimoni cultural de la Serra i evitar l'intrusisme professional.

Finalment en el títol VI es fa referència a la constitució d'un cos de voluntaris de la Serra de Tramuntana, les funcions del qual, que seran educatives, informatives, de suport logístic o de sensibilització, es detallaran per via reglamentària.

El títol VII es destina a les fonts de finançament, al pressupost i al seu seguiment així com al mecenatge, com a mesura de col·laboració públicoprivada, amb la finalitat d'establir un mecanisme especial de finançament del Consorci Insular Serra de Tramuntana, destinat a garantir la cobertura dels costos econòmics i socials derivats de la condició de Paisatge Cultural Patrimoni Mundial. La quantitat anual del mecanisme de finançament proposat el determinarà per unanimitat una comissió tripartida entre el Govern de les Illes balears, el Consell de Mallorca i el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial, d'acord amb els estudis i les valoracions corresponents.

Finalment el títol VIII estableix el règim sancionador, amb la tipificació de possibles infraccions, degudament graduades, les responsabilitats, les mesures correctores, els procediments específics i les possibles sancions i indemnitzacions pels danys causats.

La llei conté tres disposicions addicionals, dues transitòries, una derogatòria, dues finals i dos annexos cartogràfics que la completen.

La llei, en resum, en el marc competencial autonòmic i a l'empara de la iniciativa legislativa atorgada als consells insulars, pretén incorporar nous principis de bona regulació, simplificació, participació i millora de la governança amb relació als valors patrimonials del paisatge cultural declarat Patrimoni Mundial per la UNESCO i, alhora, consolidar normativament els criteris i els objectius de la declaració, i implantar de forma efectiva i amb força de llei el Pla de Gestió de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial i les conseqüències de la consideració del Valor Universal Excepcional acreditat el seu dia.

TÍTOL I

DISPOSICIONS GENERALS

Capítol I

Objecte i principis

Article 1

Objecte

1. L'objecte d'aquesta llei és el reconeixement jurídic del Paisatge Cultural de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial de l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (en anglès, United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization), coneguda abreviadament com UNESCO, així com l'ordenació d'una gestió adequada per a la seva protecció, el manteniment, la millora, la restauració o la regeneració.

2. Constitueixen elements històrics essencials del paisatge cultural de la Serra de Tramuntana els següents:

- a) Els sistemes i elements tradicionals de construcció del territori rural basats en la tècnica de la pedra en sec.
- b) Els sistemes hidràulics històrics de drenatge, irrigació i producció agrària del territori.
- c) Els sistemes hidràulics històrics d'extracció, conducció i emmagatzemament de l'aigua.
- d) Els sistemes de cultius tradicionals.
- e) Les cases de possessió.
- f) Les barraques de roter.
- g) Els jaciments arqueològics.
- h) Les cases de neu.
- i) Els miradors amb més de 50 anys d'antiguitat.
- j) Els castells i les torres de defensa.
- k) Els santuaris, les capelles i les esglésies.
- l) Les teules pintades.
- m) Els forns de calç.
- n) Els rotlos i les barraques de carboner.
- o) Els escars o alcoves.
- p) Les tafones tradicionals.
- q) Els cellers tradicionals.

- r) Els elements de caire cinegètic com barraques, aguaitadors, clapers conillers o colls amb valor patrimonial.
- s) Qualsevol immoble o lloc declarat singularment bé d'interès cultural o bé catalogat no esmentat en els punts anteriors.

Article 2

Finalitats

Són finalitats de la llei:

- a) Protegir i conservar el paisatge cultural emparat per la declaració de la UNESCO.
- b) Establir els principis de col·laboració i coordinació entre les administracions públiques amb competències sobre l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei amb la principal finalitat de simplificar la gestió de la Serra de Tramuntana.
- c) Promoure el desenvolupament econòmic de la Serra de Tramuntana, sempre dins del marge dels valors que promogueren la declaració de la Serra de Tramuntana com a patrimoni mundial, afavorint la diversificació de les activitats productives.
- d) Vetllar per la pervivència de les activitats tradicionals vinculades a l'agricultura, la ramaderia, l'activitat cinegètica, l'artesanal i les indústries de transformació, així com la seva modernització amb l'objectiu de procurar la rendibilitat de les explotacions agràries, la prosperitat i el benestar de la població resident a la Serra de Tramuntana.
- e) Reconèixer jurídicament la tècnica de la pedra en sec, reconeguda com a Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat per la UNESCO, així com elaborar catàlegs dels béns patrimonials de la Serra de Tramuntana.
- f) Fomentar els valors del paisatge cultural, natural i social de la Serra de Tramuntana així com promoure activitats de divulgació i educació ambiental a l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei.
- g) Establir les línies de dotació econòmica que garanteixen el finançament de les actuacions públiques, així com els incentius per a la inversió privada.

Article 3

Principis

Són principis que inspiren aquesta llei:

- a) El reconeixement de la singularitat del Paisatge Cultural de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial UNESCO i del règim especial que mereix aquesta condició.
- b) L'atorgament al paisatge cultural i natural de la Serra de Tramuntana d'un paper central en la qualitat de vida dels residents i en la qualitat de l'experiència dels visitants.
- c) La protecció, la conservació, el foment, la difusió i la catalogació dels béns que integren el patrimoni arquitectònic, històric i etnològic de la Serra de Tramuntana, amb una atenció preferent a les construccions tradicionals de pedra en sec i les antigues infraestructures hidràuliques.
- d) La salvaguarda, la promoció, la difusió, el foment i la potenciació de la valoració social i cultural dels diferents elements i manifestacions del patrimoni cultural immaterial propi de la Serra de Tramuntana.
- e) Els principis de cautela i d'acció preventiva, especialment davant l'execució de projectes, actuacions o intervencions que puguin tenir un impacte significatiu en el paisatge, en els recursos naturals o en el patrimoni natural, arquitectònic, històric, etnològic i hidràulic.
- f) El foment, la potenciació i la difusió de la pràctica de reducció dels gasos d'efecte hivernacle, com a element de gran importància en la sostenibilitat de les activitats realitzades a la Serra de Tramuntana, i com a via d'incorporació de capital privat a les activitats econòmiques tradicionals.
- g) El caràcter estratègic del turisme sostenible, responsable i de qualitat en l'economia de la Serra de Tramuntana, generador d'ocupació i de desenvolupament econòmic, d'acord amb una ordenació de l'activitat turística coherent amb els límits de la capacitat de càrrega de la Serra de Tramuntana que es determinin.
- h) L'impuls a la reducció de la contaminació lumínica i acústica i el manteniment i la millora de la qualitat del cel nocturn de la Serra de Tramuntana.
- i) El reconeixement de la vocació agrària, ramadera, cinegètica i forestal, del sòl rústic de la Serra de Tramuntana com un senyal de la seva identitat, de la contribució de tots els pagesos i titulars, persones físiques o jurídiques, d'explotacions agràries a l'activitat productiva de la Serra de Tramuntana, de

la seva important labor en la conformació i la conservació del paisatge i dels valors naturals que alberga el territori, de la necessitat de vetllar pel manteniment i la rendibilitat econòmica del sector agrari i agroalimentari i de fomentar l'activitat agrària, sostenible, diversificada i de qualitat.

- j) El reconeixement de les activitats de muntanyisme i les seves modalitats com a activitat tradicional dins l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei sempre que sigui compatible amb la conservació dels valors ambientals i patrimonials de la Serra de Tramuntana i la preservació de la natura i del valor universal excepcional de la Serra de Tramuntana que motivà la inscripció de la Serra de Tramuntana a la llista del Patrimoni Mundial.
- k) La potenciació del consum de productes de la Serra de Tramuntana amb la finalitat de dinamitzar l'economia i la promoció de l'alimentació saludable, sostenible, tradicional i responsable mitjançant la potenciació i la difusió del distintiu "Serra de Tramuntana".
- l) La potenciació de voluntariat a la Serra de Tramuntana per a la conservació i la vigilància del medi muntanyenc, així com la difusió dels valors ambientals i patrimonials.
- m) La divulgació dels valors naturals i patrimonials de la Serra de Tramuntana enfocats a residents i visitants i, sobretot, al món educatiu.
- n) El foment de l'accés públic al paisatge mitjançant la defensa, la conservació i el coneixement de la xarxa de camins públics i rutes senderistes, tenint en compte la zonificació i el règim d'usos en aquestes zones previstes en el Pla d'ordenació dels recursos naturals de la Serra de Tramuntana, així com el respecte als terrenys de propietat privada i la fragilitat de l'entorn per dur a terme les adaptacions pertinents i amb especial esment a la xarxa de camins i miradors de l'Arxiduc.
- o) La protecció de les oliveres i els oliverars, així com de les alzines i els alzinars, per les seves condicions històriques i culturals com a elements del paisatge i per la seva contribució al manteniment del territori, sens perjudici de la seva explotació agrícola o, si n'és el cas, de les explotacions forestals d'alzines.
- p) La salvaguarda dels elements de caire cinegètic, com barraques, aguaitadors, clapers conillers i colls, entre d'altres, caracteritzant-los i posant-los en valor.
- q) El foment de la investigació, l'estudi, la interpretació i la divulgació del valor universal excepcional de la Serra de Tramuntana que motivà la inscripció de

la Serra de Tramuntana a la llista del Patrimoni Mundial; així com la transferència del coneixement.

- r) Garantir la participació dels col·lectius rurals i actors locals en l'exercici normatiu dut a terme per les administracions competents, i la viabilitat de les pràctiques i activitats que els són pròpies.

Capítol II

Definicions i àmbit d'aplicació

Article 4

Definicions

A efectes d'aquesta llei es defineixen els termes següents:

- a) Ús agrari: Conjunt de treballs necessaris per a les actuacions que es detallen a la llei agrària en vigor.
- b) Ús agrícola: Conjunt d'activitats relacionades amb l'agricultura detallades a la llei agrària en vigor.
- c) Activitat complementària de l'activitat agrària a la Serra de Tramuntana: Són totes aquelles activitats establertes a la llei agrària en vigor a les Illes Balears.
- d) Activitats culturals i educatives a la Serra de Tramuntana: són aquelles que tenen una finalitat divulgativa, educativa, social i cultural, que es realitzen a l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei i/o lligades als valors patrimonials de la Serra de Tramuntana.
- e) Alzina monumental: alzina que per les seves dimensions, edat, condicions històriques i culturals o com a element del paisatge, que es determinarà per via reglamentària, té aquesta consideració. Entren en aquesta categoria les alzines catalogades com a singulars segons la llei 6/1991, de 20 de març, de protecció d'arbres singulars de les Illes Balears.
- f) Alzinar monumental: superfície boscosa d'alzines que té una densitat mínima d'alzines monumentals que es determinarà per via reglamentària. Entren en aquesta categoria els grups alzines catalogades com a singulars segons la llei 6/1991, de 20 de març, de protecció d'arbres singulars de les Illes Balears.

- g) Àrea marjada d'interès preferent: conjunt de marjades que, per les seves característiques històriques, constructives, paisatgístiques, ambientals i de prevenció de riscos naturals, destaca sobre la resta i mereix tracte preferent a l'hora de rebre actuacions destinades a la seva preservació.
- h) Avaluació de l'impacte patrimonial: document tècnic inherent a la declaració com a Patrimoni Mundial que sorgeix davant la necessitat d'objectivar l'avaluació de la preservació dels béns culturals i tracta de mitigar l'impacte d'intervencions proposades en béns Patrimoni Mundial i els seus entorns.
- i) Barraca de roter: construcció tradicional ubicada en un tros de terra que un conreador, anomenat roter, cultivava dins un predi d'altri durant alguns anys, generalment pagant al propietari una porció convinguda de la collita.
- j) Barraca de carboner: habitatge tradicional on s'aixoplugava la persona que es dedicava a l'obtenció del carbó vegetal.
- k) Capacitat d'acollida ecològica: capacitat d'un ecosistema i de les comunitats amfitriones per acollir els visitants alhora que es mantenen la sostenibilitat, la funcionalitat i els valors del patrimoni.
- l) Capacitat d'acollida econòmica: límit fins al qual el turisme veritablement dóna suport a la diversitat econòmica a nivell local, regional i/o nacional.
- m) Capacitat d'acollida física: capacitat d'un lloc per acollir visitants depenent de les seves condicions, fragilitat i estat de conservació al temps que proporciona els serveis necessaris.
- n) Capacitat d'acollida social i cultural: límit fins al qual les comunitats poden acollir els visitants i proporcionar experiències de qualitat.
- o) Cases de possessió: petit nucli de gran valor patrimonial edificat que constituïa o constitueix el centre de producció i explotació d'una finca o possessió. Sol utilitzar-se en plural perquè comptaven amb diversos edificis o blocs estructurals construïts en funció de les necessitats que anaven sorgint al llarg dels anys.
- p) Magatzem agrícola: és una construcció utilitzada per emmagatzemar eines, materials i maquinària de treball de camp.
- q) Muntanyisme: conjunt d'activitats esportives, recreatives i culturals que es desenvolupen en el medi natural de muntanya, incloent-hi la progressió a peu, l'escalada, l'alpinisme, el senderisme i altres modalitats afins, amb l'objectiu de conèixer, gaudir i respectar l'entorn natural i el patrimoni cultural de les zones de muntanya.

- r) Olivera monumental: olivera que per les seves dimensions, edat, condicions històriques i culturals o com a element del paisatge, que es determinarà per via reglamentària, té aquesta consideració. Entren en aquesta categoria les oliveres catalogades com a singulars segons la Llei 6/1991, de 20 de març, de protecció d'arbres singulars de les Illes Balears.
- s) Oliverar monumental: superfície agrícola d'oliveres que té una densitat mínima d'oliveres monumentals que es determinarà per via reglamentària. Entren en aquesta categoria els grups d'oliveres catalogades com a singulars segons la Llei 6/1991, de 20 de març, de protecció d'arbres singulars de les Illes Balears.
- t) Paisatge cultural: és la part del territori resultant de la interacció de factors naturals i humans al llarg del temps, percebut i valorat per la població per les seves qualitats culturals i per ser suport de la identitat d'una comunitat.
- u) Pla de gestió de la Serra de Tramuntana: pla estratègic aprovat el 2010 que actua com a coordinador de les accions de coneixement, preservació i difusió del valor universal excepcional de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial UNESCO.
- v) Possessió: porció de terreny de conreu o forestal, pertanyent a un propietari i dependent d'una o diverses cases situades dins la mateixa finca.
- w) Procés ecocultural (en modalitats tradicionals de caça): adaptació i condicionament de les pràctiques venatòries humanes necessàries per a la supervivència, a processos i fluxos ecosistèmics determinats, en els quals la força selectiva natural s'imposa a la voluntat humana limitant l'èxit de la captura, a la capacitat per alterar l'eficiència de la modalitat per mitjà d'elements de progrés o modificant el medi. Resulten modalitats intrínsecament selectives i no massives.
- x) Sistema de cultiu tradicional: sistema de cultiu basat en les pràctiques i els coneixements transmesos de generació en generació, adaptats per a cada cultiu a les condicions locals, utilitzats a la Serra de Tramuntana fins a la dècada de 1950.
- y) Sistema hidràulic tradicional: elements que han fet possible l'aprofitament de l'aigua que inclou el sistema de captació, transport, distribució i emmagatzematge.
- z) Valor universal excepcional: significa una importància cultural i/o natural tan excepcional que transcendeix les fronteres nacionals i té una

importància comuna per a les generacions presents i futures de tota la humanitat. Per tant, la protecció permanent d'aquest patrimoni és de la màxima importància per a la comunitat internacional en el seu conjunt. El Comitè del Patrimoni Mundial de la UNESCO defineix els criteris per a la inscripció de béns a la Llista del Patrimoni Mundial.

Article 5

Àmbit d'aplicació

1. L'àmbit territorial d'aplicació d'aquesta llei afecta en tot o en part els municipis següents: Alaró, Andratx, Banyalbufar, Bunyola, Calvià, Campanet, Deià, Escorca, Esporles, Estellencs, Fornalutx, Lloseta, Mancor de la Vall, Palma, Pollença, Puigpunyent, Santa Maria del Camí, Selva, Sóller i Valldemossa, segons s'esmenta a l'annex 1.

2. L'àmbit esmentat correspon a l'entorn de la Serra de Tramuntana que engloba les principals figures de protecció patrimonial de la UNESCO incorporant a la zona d'amortiment en ajust als límits de les finques i els nuclis poblacionals de Campanet, Mancor de la Vall, Santa Maria del Camí, Pollença, Sóller, Calvià, Bunyola, Alaró, Palma i Selva, representat gràficament a l'annex 2; comprèn la zona nucli i la zona d'amortiment que inclou la franja de protecció costanera per garantir la protecció de la zona nucli.

TÍTOL II

ORGANITZACIÓ ADMINISTRATIVA: COORDINACIÓ, DIRECCIÓ ESTRATÈGICA I GESTIÓ DE LA SERRA DE TRAMUNTANA

Capítol I

El Consorci Insular de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial

Article 6

El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial

1. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial és una entitat de dret públic, sense finalitat lucrativa, amb personalitat jurídica pròpia i diferenciada, amb

plena autonomia organitzativa, funcional i pressupostària, integrat pel Consell de Mallorca, pel Govern de les Illes Balears i els ajuntaments que acordin, mitjançant acord plenari, la seva incorporació, d'acord amb els articles 118 a 127 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic; amb els articles 41 a 46 de la Llei 4/2022, de 28 de juny, de consells insulars; i, supletòriament, amb la Llei 7/2010, de 21 de juliol, del sector públic instrumental de la comunitat autònoma de les Illes Balears; sempre que l'aplicació supletòria de les disposicions esmentades no afecti la independència funcional d'aquest ens insular instrumental.

2. Com a entitat instrumental del sector públic, s'atribueixen expressament al Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial dintre de l'abast de les seves competències, les potestats següents:

- a) La potestat reglamentària i d'autoorganització.
- b) La potestat tributària i financera.
- c) La potestat de programació o planificació.
- d) La potestat expropiatòria i d'investigació, delimitació i recuperació d'ofici dels seus béns.
- e) La presumpció de legitimitat i l'executivitat dels seus actes.
- f) Les potestats d'execució forçosa i sancionadora.
- g) La potestat de revisió d'ofici dels seus actes i acords.
- h) La inembargabilitat dels seus béns i drets en els termes previstos en les lleis; les prelacions i preferències i altres prerrogatives reconegudes a la hisenda pública per als crèdits d'aquesta, sense perjudici de les que corresponguin a les hisendes de l'Estat i de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- i) Així com la resta de potestats imprescindibles que li puguin correspondre per garantir el funcionament dels serveis que gestioni i que li puguin correspondre de conformitat amb l'ordenament jurídic vigent en cada moment.

Article 7

Òrgans de representació, govern, administració i participació

1. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial és l'autoritat de gestió de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial, entitat de dret públic, amb personalitat jurídica pròpia i diferenciada, amb plena autonomia organitzativa, funcional i

pressupostària, integrat pel Govern de les Illes Balears, el Consell de Mallorca i els ajuntaments inclosos totalment o parcialment a l'àmbit geogràfic de la declaració.

2. El règim de representació, govern, administració i participació serà el que preveuen els estatuts del Consorci Insular Serra de Tramuntana

Article 8

Coordinació i col·laboració interinstitucional en matèria de medi natural i patrimonial-cultural

1. Amb l'objectiu de coordinar la gestió del medi natural i cultural de la Serra de Tramuntana, es constituirà una comissió territorial de coordinació i col·laboració entre el Paratge natural de la Serra de Tramuntana i el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial, en aplicació de l'article 154 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

2. Les decisions adoptades per la comissió territorial de coordinació revesteixen la forma d'acords, que han de ser certificats en acta i són de compliment obligat per a les administracions que els subscriguin i exigibles de conformitat amb el que estableix la Llei 29/1998, de 13 de juliol.

3. El règim de les convocatòries i la secretaria és el mateix que l'establert per a les conferències sectorials, llevat de la regla prevista sobre qui ha d'exercir les funcions de secretaria, que s'ha de designar segons el seu reglament intern de funcionament.

4. La comissió territorial de coordinació i col·laboració a què fa referència el punt 1 d'aquest article serà l'ens encarregat de la coordinació en la gestió de les àrees recreatives situades dins l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei.

Capítol II

Pla de gestió

Article 9

Pla de gestió

1. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial elaborarà, en un termini no superior a un any, a partir de la publicació d'aquesta llei, un nou pla de gestió de la Serra de Tramuntana.
2. En el nou pla de gestió hauran de figurar, com a mínim, les línies a seguir en matèria de:
  - Comunicació i participació.
  - Desenvolupament econòmic per les poblacions afectades.
  - Divulgació.
  - Accions a realitzar en matèria de patrimoni.
  - Gestió de visitants.
3. El Pla de gestió haurà de ser revisat, com a màxim, en un termini de cinc anys.

TÍTOL III RÈGIM DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI MUNDIAL DE LA SERRA DE TRAMUNTANA

Capítol I Suport a l'activitat agrària

Article 10

El sector primari i l'activitat complementària

1. Les administracions, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure les polítiques públiques necessàries per conservar els ecosistemes silvestres i els agroecosistemes que conformen el paisatge natural, consolidar l'agricultura i la ramaderia, així com impulsar la gestió forestal i l'activitat cinegètica.
2. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial promourà també la recuperació d'antics camps de conreu, els quals es podran identificar com a mínim per un dels tres casos següents:
  - Presència d'oliveres vives.

- Presència de marges.
- Terrenys agrícoles sense marges ni oliveres que faci com a màxim trenta anys que hagin estat envaïts pel bosc.

3. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial impulsarà l'elaboració d'un mapa de marjades, amb la col·laboració dels propietaris, a l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei, amb l'objectiu de prioritzar les seves accions orientades a la preservació i el manteniment del paisatge cultural.

4. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial impulsarà l'elaboració d'un mapa d'oliveres vives, amb la col·laboració dels propietaris, a l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei, amb l'objectiu de prioritzar les seves accions orientades a la preservació i el manteniment del paisatge cultural.

5. En el cas de camps de conreu abandonats o bosc no gestionat situats a prop de nuclis habitats i/o habitatges aïllats que presentin un risc d'incendi, l'ajuntament corresponent podrà requerir a la propietat dels terrenys causants del risc que procedeixi a la seva neteja. En cas de no haver-hi resposta per part de la propietat, l'ajuntament podrà procedir d'ofici a eliminar el risc d'incendi mitjançant neteja, el cost econòmic de la qual correrà a càrrec de la propietat. De la mateixa manera, l'administració competent haurà de realitzar aquest tipus d'actuacions en aquells trams de camins públics que passin propers a zones habitades, amb la finalitat exclusiva d'establir un perímetre de seguretat front al risc d'incendi.

6. Les administracions públiques competents en matèria agrària podran fomentar l'organització d'activitats de formació agrària i agroalimentària específiques per l'àrea de la Serra de Tramuntana.

7. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial podrà fomentar activitats de formació dels oficis tradicionals que es duguin a terme a l'àmbit de la Serra de Tramuntana orientades a la sostenibilitat econòmica i ambiental de les formes de producció, al manteniment dels ecosistemes tradicionals i a les pràctiques tradicionals de la Serra de Tramuntana.

8. El Consorci Insular Serra de Tramuntana patrimoni Mundial en l'àmbit de les seves competències, podrà promoure noves formes de gestió de la producció i la transformació agrària que valorin tant com sigui possible els sistemes tradicionals que han permès la configuració i el manteniment del paisatge, així com la digitalització dels processos productius i la comercialització dels productes.

9. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial podrà promoure de manera prioritària actuacions per impulsar i fomentar la indústria de transformació agroalimentària que utilitzi productes obtinguts exclusivament a les explotacions agràries de la Serra de Tramuntana.

10. El Consorci Insular Serra de Tramuntana potenciarà els bancs de terres a la Serra de Tramuntana d'acord amb el que preveu la llei agrària vigent de les Illes Balears i posarà en marxa els instruments necessaris que facilitin el contacte entre l'oferta i la demanda de finques rústiques.

11. En la línia del punt anterior, el Consell de Mallorca i el Govern de les Illes Balears podran posar a disposició les finques de la seva propietat a la Serra de Tramuntana, perquè formin part del banc de terres.

12. Sens perjudici de la normativa ambiental o de patrimoni històric no estaran sotmeses a la prèvia obtenció de llicència municipal d'edificació i ús del sòl ni a la necessitat de comunicació prèvia les següents actuacions sempre i quan s'acrediti que estan vinculades a explotacions agràries.

- a) La reconstrucció de marjades, parets o parats de pedra existents o la reparació d'aquests, emprant les tècniques de pedra en sec.
- b) La rompuda, el desempedregament, l'anivellament i/o l'aportació de terres que no suposin canvis en el nivell del terreny original superiors a 60 cm i sempre que estiguin destinades a la implantació de cultius agrícoles.
- c) L'aplicació d'esmenes tendents a la millora del sòl amb finalitats agrícoles, el conreu, la plantació, la sembra, el cultiu, la poda, l'adobament, el reg, els tractaments fitosanitaris i la collita.
- d) Les actuacions agràries de tala d'arbres cultivats, excepte oliverars catalogats i neteja de vegetació arbustiva en terrenys de cultiu.

- e) La recuperació de cultius.
- f) Els paviments permeables destinats a millorar les condicions de maneig del ramat o les condicions de salubritat dels productes agraris o de seguretat en el treball agrari o l'habilitació de vies de circulació agrària.
- g) Túnel·s desmuntables de protecció de cultius fins a una altura d'1.5 m.
- h) Instal·lacions d'acumulació d'aigua i fems del tipus de dipòsits flexibles.
- i) Bases i abeuradors per a la fauna o el bestiar, de menys de 50 cm de fondària i 5 m de diàmetre màxim de la làmina d'aigua, amb material de fons impermeabilitzat.
- j) La creació de vies de circulació agrària i/o forestal a l'interior d'una explotació atès el pas necessari de maquinària de forma repetitiva per unes mateixes rutes.
- k) Les instal·lacions mòbils o desmuntables per a resguard d'aus de corral o conills, així com també per espècies cinegètiques de caça menor en l'àmbit de projectes de recuperació o autoritzades de repoblació, de menys de 10 m².

13. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial proposarà l'establiment d'indicadors específics per a la implementació de la Llei de restauració de la natura de la Unió Europea a l'àmbit de la Serra de Tramuntana.

14. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial col·laborarà en l'establiment d'una xarxa de telecomunicacions amb l'objectiu de cooperar en la necessària digitalització del sector agrari de la Serra de Tramuntana.

15. En l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei els tancaments exteriors sobre els murs de delimitació de les finques per evitar el pas d'animals d'una finca a una altra, seran construïts amb tipologia i tècniques tradicionals respectuoses amb l'entorn mitjançant pals d'ullastre o olivera, o fusta tractada (rústica), disposats en sec, i amb reixa ramadera de 100-120 cm d'altura. En el cas de tancaments que requereixen altres tipus de materials, serà necessària l'autorització expressa de l'ajuntament corresponent justificant el canvi de materials.

Article 11

Triple sostenibilitat

El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial fomentarà la sostenibilitat a les explotacions agrícoles de la Serra de Tramuntana des del triple vessant: ambiental, econòmic i social.

1. Pel que fa a la sostenibilitat ambiental, el Consorci fomentarà, dins l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei, accions que busquin l'equilibri entre la producció d'aliments i la preservació dels recursos i del medi ambient, minimitzant els impactes ambientals negatius que afectin l'aire, l'aigua, el sòl, la biodiversitat, els materials i l'energia i la salut i el benestar animal. A l'empareda d'aquest vessant, el Consorci donarà suport, entre d'altres accions, al procés dirigit a productors, consumidors, empreses de serveis i altres actors implicats en la gestió sostenible dels recursos locals, en el sentit de generar un sistema de governança cap a la sobirania alimentària que adopti un model sostenible de producció i consum per tal de millorar el potencial econòmic i sociocultural del territori.

2. En relació a la sostenibilitat econòmica el Consorci emprendreà accions, dins de l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei, que assegurin que les explotacions agràries siguin resilients econòmicament generant fluxos de caixa positius, compensant les externalitats negatives que hi pugui haver.

3. Per assolir la sostenibilitat social el Consorci fomentarà, dins de l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei, accions encaminades a assegurar les aspiracions socials a una millor qualitat de vida de les persones treballadores de les explotacions. Les esmentades accions han d'anar en la línia d'aconseguir uns mitjans de vida dignes i millorar els drets laborals, la igualtat en tots els seus vessants i la salut i la seguretat en el treball.

Article 12

Foment de les indústries de transformació agroalimentària del producte local de la Serra de Tramuntana

1. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial promourà actuacions per impulsar i fomentar la indústria de transformació agroalimentària, que tinguin el caràcter d'activitat complementària de l'activitat agrària, en els que els productes

primaris majoritaris o els principals que s'utilitzin i que caracteritzin el producte transformat, estiguin obtinguts a les explotacions agràries de la serra de Tramuntana.

2. Pel que fa a la carn de caça a la Serra de Tramuntana, s'impulsarà i fomentarà la seva posada en valor i el seu consum a partir de la simplificació administrativa.

Article 13

Foment de la custòdia del territori

1. La custòdia del territori s'ha de fomentar mitjançant acords entre entitats de custòdia i propietaris, o gestora de finques privades o públiques, que tenguin per objecte principal la conservació del patrimoni cultural i del patrimoni natural i la biodiversitat, per tal d'afavorir el manteniment del paisatge cultural i una activitat agrària sostenible des dels vessants ambiental, social i econòmic. Per a això, es tenen en compte, a més dels que figuren per aquest concepte a la llei agrària vigent, els serveis següents:

- a) La conservació, la restauració, la millora i el manteniment del patrimoni cultural, etnològic i immaterial en general.
- b) La recuperació i el manteniment d'espais agrícoles i/o forestals i el seu entorn.
- c) La col·laboració en la gestió d'un turisme sostenible que contribueixi al benestar de les comunitats residents a la Serra de Tramuntana.
- d) La divulgació i la promoció del patrimoni cultural, etnològic i immaterial de la Serra de Tramuntana.
- e) La col·laboració en la gestió de les activitats de muntanyisme dins de l'àmbit de la Serra de Tramuntana.
- f) La col·laboració en la gestió cinegètica sostenible.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, promouran, mitjançant la concessió d'ajuts i subvencions, els acords a què es refereix l'apartat 1 d'aquest article.

Article 14

La caça

1. Com a elements presents a la Serra de Tramuntana des de temps immemorials i indissociables d'aquesta, i com a reforçament de l'esmentat als articles 35 i 36 de la Llei 6/2006, de 12 d'abril, de caça i pesca fluvial, es reconeixen com a modalitats de caça tradicionals i modalitat de caça lligades a la Serra de Tramuntana les següents:

- a) La caça de cabres assilvestrades amb cans i llaç.
- b) La caça de tords amb filats.
- c) La caça de perdiu amb reclam.
- d) La caça de perdiu amb bagues.
- e) La caça de conills amb ca eivissenc.
- f) La caça de conills amb fura.
- g) La falconeria.
- h) La caça amb ca mè mallorquí i ca rater mallorquí.
- i) La caça de la perdiu roja i de la cega amb ca de mostra.

2. Les modalitats esmentades al punt anterior han de ser objecte de protecció administrativa i especial regulació que els sigui favorable. En aquest sentit el Consorci Insular de la Serra de Tramuntana promourà a partir de la col·laboració amb l'administració cinegètica, la creació d'indicadors i estratègies de seguiment de la conservació funcional de les modalitats i de les races autòctones cinegètiques auxiliars així com dels actors locals i del recurs cinegètic associat, dins l'àmbit territorial d'aplicació d'aquesta llei.

3. Amb la finalitat de poder establir la capacitat regenerativa del medi natural, es podran establir, sigui de forma temporal o definitiva, zones lliures de cabres assilvestrades dins l'àmbit d'aquesta llei.

4. L'autoritat competent de la comunitat de les Illes Balears, de conformitat amb el Reglament (CE) 853/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2004, pel qual s'estableixen normes específiques d'higiene dels aliments d'origen animal, i el Reial Decret 1086/2020, de 9 de desembre, pel qual es regulen i flexibilitzen determinades condicions d'aplicació de les disposicions de la Unió Europea en matèria d'higiene de la producció i comercialització dels productes alimentaris i es regulen activitats excloses del seu àmbit d'aplicació; aprovarà la disposició general reguladora de subministrament directe de la carn de les cabres assilvestrades de la Serra de Tramuntana, així com de cabres salvatges mallorquines en els escenaris en què la

seva caça i aprofitament estigui autoritzat, destinada a la seva comercialització i manipulació.

Article 15

La ramaderia extensiva

1. Amb la finalitat de preservar el paisatge cultural de la Serra de Tramuntana, el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial promourà la ramaderia extensiva.

2. A partir dels mapes de risc d'incendis, el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial determinarà les ubicacions on es considera que cal fer actuacions de gestió de la ramaderia amb la finalitat de reduir el risc d'incendi i contribuir a la preservació i al manteniment del paisatge cultural.

3. Els ramaders i les ramaderes que contribueixen amb la pastura del seu ramat al manteniment del paisatge cultural, rebran el distintiu "Serra de Tramuntana" en els seus productes.

4. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial vetllarà per la pervivència de les races de ramaderia autòctones.

5. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial impulsarà i fomentarà el pasturatge amb la finalitat de preservar el paisatge cultural mitjançant la concessió d'ajudes i subvencions i la contribució en les despeses.

Capítol II

Protecció d'oliveres i oliverars i d'alzines i alzinars

Article 16

Protecció d'oliveres i oliverars

1. El cultiu de l'olivera es declara element essencial i indissociable del Paisatge Cultural de la Serra de Tramuntana com a Patrimoni UNESCO.

2. Són objecte d'especial protecció les oliveres i els oliverars de la Serra de Tramuntana identificats com a monumentals per les seves dimensions, edat, condicions històriques i culturals o com a elements del paisatge, així com el cultiu de l'olivera i els elements etnològics associats al seu cultiu, cultura i paisatge que formen part del paisatge cultural de la Serra de Tramuntana.

3. El Consorci Insular de la Serra de Tramuntana elaborarà, per via reglamentària, la protecció de les oliveres i els oliverars, un cens d'oliveres i oliverars i un catàleg de les oliveres i els oliverars monumentals, que ha de permetre detectar i identificar sistemàticament cada olivera i oliverar monumental de manera individual i inequívoca.

4. Els propietaris poden demanar la catalogació de les seves oliveres i oliverars que compleixin els requisits establerts per ser inclosos en el catàleg. La inclusió en el catàleg significarà la prioritat a l'obtenció de les subvencions i ajudes.

5. A petició motivada del Consorci Insular de la Serra de Tramuntana o del propietari, es podran descatalogar oliveres o oliverars monumentals prèviament catalogats.

6. Les oliveres i els oliverars catalogats com a monumentals s'assimilaran com a patrimoni cultural i paisatgístic comú i com a tals han de ser identificats pels instruments de planificació territorial o urbanística i els de protecció patrimonial. Per això s'han de promoure les formes adequades de col·laboració interadministrativa.

7. En el cas que s'hagin de plantar oliveres a una finca amb oliveres monumentals, s'han de mantenir les actuacions de conservació específiques per a les oliveres monumentals.

8. Les oliveres catalogades com a arbres singulars en virtut de la Llei 6/1991, de 20 de març, de protecció dels arbres singulars de les Illes Balears, queden incloses al catàleg d'oliveres monumentals, si bé els serà d'aplicació la llei esmentada.

Article 17

Protecció d'alzines i alzinars

1. Els alzinars es declaren element essencial i indissociable del Paisatge Cultural de la Serra de Tramuntana com a Patrimoni UNESCO.
2. Són objecte d'especial protecció les alzines i els alzinars de la Serra de Tramuntana identificats com a monumentals per les seves dimensions, edat, condicions històriques i culturals o com a elements del paisatge.
3. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial regularà, per via reglamentària, la protecció de les alzines i els alzinars monumentals pel seu alt valor patrimonial i elaborarà un catàleg d'aquests, a l'àmbit de la declaració de la Serra de Tramuntana com a patrimoni mundial, sens perjudici dels mapes d'alzinars existents.
4. Els propietaris poden demanar la catalogació de les seves alzines i alzinars monumentals que compleixin els requisits establerts per ser inclosos en el catàleg. La inclusió en el catàleg significarà la prioritat a l'obtenció de les subvencions i ajudes.
5. A petició motivada del Consorci Insular Serra de Tramuntana o del propietari, es podran descatalogar alzines o alzinars monumentals prèviament catalogats.
6. Les alzines i els alzinars catalogats com a monumentals s'assimilaran com a patrimoni cultural i paisatgístic comú i com a tals han de ser identificats pels instruments de planificació territorial o urbanística i els de protecció patrimonial. Per això s'han de promoure les formes adequades de col·laboració interadministrativa.
7. Dins les finques on hi hagi alzines o alzinars monumentals s'ha de protegir tot el conjunt d'alzines i la resta d'elements patrimonials i etnològics associats.
8. Les alzines catalogades com a arbres singulars en virtut de la Llei 6/1991, de 20 de març, de protecció dels arbres singulars de les Illes Balears, queden incloses al catàleg d'alzines monumentals, si bé els serà d'aplicació la llei esmentada.

Capítol III. Conservació d'elements patrimonials i/o vinculats a l'activitat agrària

Article 18

Actuacions de millora vinculades a l'activitat agrària i/o al patrimoni

1. Als magatzems agrícoles existents al sòl rústic en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei, vinculats a l'activitat agrària, es podran autoritzar, prèvia llicència municipal d'edificació i ús del sòl o comunicació prèvia si n'és el cas, les reparacions que exigeixen la salubritat pública, la seguretat i la higiene amb el seu sistema de depuració i la reparació o substitució de la coberta, sens perjudici de la normativa ambiental.

2. Les construccions de tipologia tradicional catalogades ubicades a l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei, es podran reformar, rehabilitar i reconstruir amb l'objectiu de recuperar i conservar el patrimoni cultural de la Serra, prèvia llicència municipal d'edificació i ús del sòl o comunicació prèvia si n'és el cas i sens perjudici de la normativa ambiental.

3. Per a l'autorització de les actuacions previstes en el punt anterior, s'han de reunir els següents requisits:

- a) Es consideren construccions de tipologia tradicional aquelles de les quals es tingui constància de la seva existència abans de l'entrada en vigor de la Llei de 12 de maig de 1956, sobre règim del sòl i ordenació urbana.
- b) Es podran reconstruir les parts de la construcció en ruïna sempre i quan es puguin determinar les seves característiques essencials i el volum original.
- c) A les sol·licituds de les llicències de reforma, rehabilitació o reconstrucció s'han de justificar les actuacions a realitzar pels seus valors d'arquitectura tradicional i, per tant, com a part integrant del paisatge cultural.
- d) No superar l'altura ni el volum preexistents.

4. Igualment, les edificacions de naturalesa patrimonial i/o etnològica no catalogades com casetes de roter, sestadors i d'altres similars que conservin valors patrimonials i hagin perdut la coberta i per tant l'ús, es podran restaurar, prèvia llicència municipal d'edificació i ús del sòl o comunicació prèvia si n'és el cas, amb la mateixa tècnica

constructiva i els mateixos materials o amb materials no tradicionals de major resistència sempre i quan siguin d'aspecte idèntic als originals, sens perjudici de la normativa ambiental.

Article 19

Acreditació del sistema de depuració d'aigües residuals per a ús residencial

1. Atesa la problemàtica de les filtracions contaminants al subsòl de la Serra de Tramuntana, tots els habitatges, agroturismes i altres construccions existents al sòl rústic en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei, que no estiguin connectats a una xarxa de clavegueram, han d'acreditar davant l'administració competent que disposen dels sistemes de depuració adients d'acord amb el que determina el Pla Hidrològic de les Illes Balears.

2. Els sistemes de depuració a què fa referència el punt 1 d'aquest article consistiran en un o en la combinació de diversos dels següents:

- a) Sistema autònom de tractament d'aigües residuals.
- b) Dipòsit estanc de buidatge periòdic.
- c) Sistema de depuració natural.

3. Aquesta acreditació es farà en el termini màxim de dos anys a partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei i, en tot cas, quan es renovi la cèdula d'habitabilitat i, si n'és el cas, quan es modifiqui la llicència municipal de primera ocupació.

4. De manera excepcional, les instal·lacions de depuració, no computaran en el càlcul dels paràmetres d'ocupació i d'edificabilitat.

Capítol IV

Conservació del patrimoni

Article 20

Finalitats de la conservació del patrimoni

1. La conservació del patrimoni cultural de la Serra de Tramuntana ha de considerar en qualsevol cas el valor patrimonial dels elements històrics essencials del seu paisatge cultural.

2. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial promourà la senyalització i la divulgació del patrimoni cultural de la Serra que va determinar la seva declaració com a patrimoni mundial.

3. El Consorci Insular Serra de Tramuntana promourà l'elaboració de catàlegs dels elements esmentats a l'article 1 d'aquesta llei, amb l'objectiu d'integrar-los a l'Inventari de Patrimoni de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial.

4. El Consorci Insular Serra de Tramuntana ha de promoure la conservació i la restauració dels elements històrics essencials del paisatge cultural.

5. Atès l'impacte visual que provoca el cablejat aeri sobretot a les poblacions de la Serra de Tramuntana, els organismes competents promouran el soterrament dels existents i evitaran que se n'instal·lin de nous.

6. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial promourà la formació de siquiers que s'encarreguin del manteniment del sistema hidràulic tradicional de la Serra de Tramuntana.

7. Atesa la creixent problemàtica que afecta el subministrament d'aigua en tot l'àmbit de la Serra de Tramuntana i atesa la dificultat d'ubicar aquestes infraestructures a sòl rústic protegit, i sempre que l'objectiu sigui la millora i l'optimització de l'abastiment d'aigua per l'assoliment del benestar de residents i visitants, es podrà realitzar la construcció de canalitzacions soterrades que segueixin el traçat de les síquies tradicionals, de torrents o de carreteres i camins ja existents.

10. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial vetlarà per la simplificació administrativa per tal de prevenir la fossilització dels usos i les accions necessàries per a la conservació funcional de la Serra de Tramuntana.

Article 21

La tècnica de la pedra en sec

1. Els poders públics, en l'àmbit de les seves competències, han de salvaguardar, promoure, difondre, fomentar i potenciar la valoració social i cultural de la tècnica de la pedra en sec com a patrimoni cultural immaterial en tant que configura i defineix el paisatge de la Serra de Tramuntana.
2. En el cas d'un conjunt de marjades que, per les seves característiques històriques, constructives, paisatgístiques, ambientals i de prevenció de riscos naturals, destaca sobre la resta i mereix tracte preferent a l'hora de rebre actuacions destinades a la seva preservació, el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial podrà promoure la seva declaració com a àrea marjada d'interès preferent.
3. El Consorci Insular Serra de Tramuntana analitzarà les àrees marjades d'interès preferent i, si n'és el cas, proposarà al departament de patrimoni del Consell de Mallorca, la declaració de Bé d'Interès Cultural.
4. Aquestes àrees marjades d'interès preferent seran zones d'actuació prioritària tant per a la rehabilitació dels elements en si mateixos, com per a la recuperació dels usos tradicionals agraris i seran prioritàries per obtenir subvencions o ajudes públiques atorgades pel Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial.
5. El Consorci Insular de la Serra de Tramuntana promourà la creació de centres on impartir la tècnica de la pedra en sec, atesa la importància que aquesta té en la declaració de la Serra de Tramuntana com a Patrimoni Mundial.
6. Per a la construcció i la conservació de marges de sosteniment de terres i camins, de parets, de sistemes tradicionals de drenatge i d'empedrat dels camins de ferradura, s'ha d'utilitzar la tècnica tradicional de pedra en sec.
7. Tot el que fa referència als estàndards i paràmetres de construcció de pedra en sec es desenvoluparà per via reglamentària.

Article 22

La custòdia del patrimoni

1. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial fomentarà la custòdia del patrimoni cultural de la Serra de Tramuntana.
2. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial crearà un cens d'entitats que tenen com a finalitat la conservació del patrimoni cultural de la Serra de Tramuntana, amb les quals podrà establir convenis de col·laboració.
3. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial promourà la creació de línies de subvenció, adreçades a les entitats esmentades en el punt 2 d'aquest article, destinades a projectes que tinguin com a objectiu la conservació del patrimoni cultural de la Serra de Tramuntana.
4. Amb la finalitat de protegir el patrimoni cultural de la Serra de Tramuntana i col·laborar en la seva gestió i difusió, el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial podrà establir convenis amb particulars i ajuntaments.

Article 23

Els jaciments arqueològics

1. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial fomentarà la protecció, l'estudi i la divulgació dels jaciments arqueològics ubicats a l'àmbit territorial d'aquesta llei.
2. Amb l'objectiu esmentat en el punt 1 d'aquest article, el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial fomentarà la creació de línies d'ajut econòmic.

Article 24

Les possessions catalogades

1. S'ha de procurar la conservació de les possessions catalogades pel Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial, com a elements essencials del patrimoni cultural i de l'economia tradicional de la Serra de Tramuntana.

2. A les possessions catalogades de la Serra de Tramuntana es consideren usos propis de les mateixes:

- a) Aquelles activitats agràries i complementàries amb els condicionants determinats en la legislació agrària vigent.
- b) Les activitats, no vinculades a l'activitat agrària, de lleure, recreatives, científiques, cinegètiques, educatives o culturals.
- c) Els usos residencials dels propietaris de la possessió i d'aquells treballadors que tinguin el seu centre de treball a la possessió.
- d) El desenvolupament d'activitats d'esdeveniments públics o privats tal com presentació i promoció de productes, congressos, jornades divulgatives, celebracions, exposicions, concerts, accions publicitàries i altres de caràcter anàleg.

3. A les possessions catalogades de la serra de Tramuntana es podran desenvolupar els usos propis definits en el punt anterior sense necessitat de la declaració d'interès general d'acord amb les condicions establertes en la legislació agrària, l'ambiental i altra normativa sectorial.

4. Els usos indicats en el punt segon, excepte els usos regulats explícitament per la normativa agrària i els residencials dels propietaris, sols es podran implantar amb les condicions següents:

- a) Que es desenvolupin en edificacions legalment existents i no impliquin l'augment de superfície ni volum edificat, si l'ús ha de menester edificacions.
- b) Que resultin compatibles amb el grau de protecció patrimonial. Aquesta condició s'ha de subjectar a l'informe patrimonial preceptiu, regulat a l'article 27 de la present llei.
- c) Que en justifiquin l'accessibilitat i la seguretat de les persones usuàries front als riscos territorials. Aquesta condició s'ha de subjectar a l'informe patrimonial preceptiu, regulat a l'article 27 de la present llei.
- d) Que contribueixin a la conservació dels elements del paisatge cultural i/o suposin la millora del valor patrimonial de la possessió pel qual ha estat catalogada i en cap cas no en suposin un perjudici.

5. Als agroturismes, refugis, agroestades i esdeveniments que es duguin a terme a les possessions catalogades s'hauran d'oferir un mínim de tres (3) tipus de productes amb el distintiu "Serra de Tramuntana".

Article 25

Inventari d'elements patrimonials

1. El Consorci Insular Serra de Tramuntana aprovarà l'Inventari de Patrimoni de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial que contindrà els elements integradors del paisatge cultural de la Serra de Tramuntana mitjançant els corresponents catàlegs.

2. L'inventari ha d'incloure, com a mínim, els béns immobles que es troben inclosos en qualsevol dels catàlegs que es derivin de la normativa de protecció del patrimoni històric i cultural tant estatal com autonòmica o local i permetrà accedir a la informació dels catàlegs de béns i espais protegits de tots els municipis de la Serra, així com del Registre insular de béns d'interès cultural i de béns insulars catalogats.

3. Els catàlegs han d'incloure tant els elements que ja estan catalogats com aquells que encara no hi estan. En aquest sentit el Consorci Insular Serra de Tramuntana ha de promoure la investigació i l'actualització dels catàlegs ja existents.

4. Per a la inclusió a l'Inventari de Patrimoni de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial, s'elaboraran, com a mínim, els catàlegs dels elements històrics essencials del paisatge cultural de la Serra de Tramuntana inclosos en el punt 2 de l'article 1 d'aquesta llei.

5. La catalogació dels nous elements ha d'incorporar, com a mínim, i per cadascun dels béns catalogats, la informació bàsica referida a la seva identificació toponímica i espacial, documentació gràfica o fotogràfica, la proposta de nivell de protecció en atenció a la gradació que prevegi, si escau, el mateix inventari, l'elaboració d'una fitxa amb una descripció mínima de l'element i el seu estat de conservació, de la titularitat, dels usos actuals i altra informació rellevant als efectes de la normativa de patrimoni històric.

6. El Consorci Insular Serra de Tramuntana, el Govern de les Illes Balears i els ajuntaments consorciats han de publicar els catàlegs de l'inventari en forma digital a les respectives webs, sense perjudici que puguin ser publicats en qualsevol altre suport.

Capítol V

El patrimoni cultural a les avaluacions d'impacte patrimonial

Article 26

Paratge pintoresc i normativa sectorial d'aplicació

1. La declaració de paratge pintoresc de 1972 ha quedat a dia d'avui sense contingut real, atès que ha estat substituïda i superposada, en aplicació de la disposició transitòria vuitena de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol pels següents instruments en vigor:

- En matèria d'espais naturals, Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears.

- En matèria de medi ambient, l'acord del Consell de Govern de 16 de març del 2007, de declaració del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana, que engloba altres figures de protecció com els monuments naturals de les Font Ufanés i del torrent de Pareis, del Gorg Blau i de Lluc, i també espais de la xarxa europea Natura 2000, formada per llocs d'importància comunitària (LIC) i zones d'especial conservació per a les aus (ZEPA); així com el Decret 19/2007, de 16 de març, pel qual s'aprova el pla d'ordenació de recursos naturals de la Serra de Tramuntana i les seves àrees classificades com a zona d'exclusió, que tenen la categoria de sòl rústic protegit.

- En matèria de patrimoni històric, béns immobles declarats d'interès cultural i béns immobles catalogats, així com els plans especials de protecció o els instruments urbanístics de protecció que preveuen l'article 36.2 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, i l'article 20 de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol.

- Així com per la restant normativa sectorial, que reguli les condicions, els requisits i les exigències d'aplicació.

Article 27

Avaluació d'impacte patrimonial

1. A l'àmbit territorial d'aplicació d'aquesta llei qualsevol projecte, activitat o actuació, d'iniciativa pública o privada, que pugui afectar els valors o atributs definidors del valor universal excepcional de la declaració de la Serra de Tramuntana com a Patrimoni Mundial seran objecte d'una avaluació d'impacte patrimonial, d'acord amb les orientacions relatives a les avaluacions d'impacte sobre el patrimoni pels béns del patrimoni mundial cultural elaborat per ICOMOS (acrònim anglès del Consell Internacional de Monuments i Llocs) el gener de 2011.

2. En el Pla de gestió, per als béns del Patrimoni Mundial hauran de figurar de forma específica les amenaces potencials que poden afectar els béns esmentats.

3. El procés de l'avaluació d'impacte patrimonial ha de contenir, com a mínim, els següents aspectes:

- a) Element del patrimoni que està amenaçat.
- b) Com contribueix aquest element al valor universal excepcional.
- c) Com afecten el valor universal excepcional les modificacions o els desenvolupaments previstos.
- d) De quina manera els efectes sobre l'element patrimonial poden ser evitats, reduïts, rehabilitats o compensats.

4. La qualificació de l'amplitud o gravetat dels impactes o les modificacions sobre els béns patrimonials, l'amplitud dels efectes de les modificacions, el procés de l'anàlisi de l'impacte sobre el patrimoni, el contingut de l'informe de l'estudi d'impacte patrimonial, l'òrgan que ha de dictar el dictamen, el qüestionari d'afectació al Paisatge Cultural per a actuacions sotmeses a informe d'avaluació d'impacte patrimonial, així com les conseqüències que se'n derivin seran desenvolupats per via reglamentària a instàncies del Consorci Insular Serra de Tramuntana.

5. En defensa del valor patrimonial dels elements històrics essencials del patrimoni cultural de la Serra de Tramuntana, atesa la seva condició de paisatge cultural, en totes les construccions, edificacions i obres que no estiguin regulades per cap normativa sectorial de les especificades a l'apartat 1 d'aquest article, per a l'obtenció de la llicència municipal d'obres i ús del sòl s'exigirà la declaració responsable del redactor a la memòria del projecte tècnic acreditativa que la seva execució no afectarà negativament els valors del paisatge cultural de la Serra de Tramuntana i no requerirà d'informe d'impacte patrimonial.

6. En cas que el projecte d'execució afectés negativament els elements catalogats del paisatge cultural de la Serra de Tramuntana, es requerirà preceptivament la prèvia avaluació d'impacte patrimonial.

Article 28

Indicadors de l'impacte patrimonial

1. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial crearà un sistema d'indicadors específic per poder avaluar l'impacte patrimonial dels visitants a la Serra de Tramuntana.

2. En el sistema d'indicadors esmentat en el punt anterior ha de figurar de forma explícita la identificació de la capacitat d'acollida i els límits acceptables per impedir els impactes negatius dels visitants en el patrimoni cultural. L'avaluació de la capacitat d'acollida ha d'incloure, com a mínim, la capacitat d'acollida física, la capacitat d'acollida ecològica, la capacitat d'acollida social i cultural i la capacitat d'acollida econòmica. Tots els conceptes esmentats en aquest punt es desenvoluparan per via reglamentària.

3. El sistema d'indicadors esmentat en el punt anterior s'ha d'actualitzar anualment.

4. La Junta Rectora crearà comissions no permanents específiques per estudiar aquells casos en què s'hagi generat un conflicte entre l'explotació turística i el benestar de les comunitats amfitriones o el patrimoni cultural.

5. Les resolucions de les comissions esmentades en el punt anterior s'hauran de tenir en compte en la solució del conflicte, sense perjudici d'altres accions que se'n derivin.

Capítol VI

Impuls d'iniciatives per preservar els valors de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial

Article 29

Convenis de col·laboració i distintiu "Serra de Tramuntana"

1. Amb l'objectiu de conservar el Paisatge Cultural de la Serra de Tramuntana, el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial podrà cedir l'ús del distintiu "*Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial*", de la seva propietat, als productors o transformadors de productes agraris i agroalimentaris, als titulars d'establiments hotelers, restaurants, cafeteries, bars i botigues de menjar, als titulars de possessions i altres béns immobles amb valor patrimonial i/o cultural, a les empreses i a les entitats sense ànim de lucre generadors de paisatge.

2. Els mecanismes d'obtenció, pròrroga o suspensió del distintiu així com els compromisos adquirits per ambdues parts i el procés d'obtenció d'addendes s'ajustaran al contingut que reglamentàriament es determini.

Article 30

Seguiment i avaluació del distintiu "Serra de Tramuntana"

1. El Consorci Insular Serra de Tramuntana impulsarà la constitució d'una comissió avaluadora i de seguiment del distintiu, les funcions i la composició de la qual s'ajustaran al contingut que reglamentàriament es determini.

2. No es considera publicitat, als efectes de la Llei 5/1990, de 24 de maig, de carreteres de la CAIB, els cartells corresponents a la difusió del distintiu "Serra de Tramuntana", els corresponents a la venda directa dels productors i dels llocs emblemàtics.

TÍTOL IV

GESTIÓ DE LA SOSTENIBILITAT

Capítol I

Turisme sostenible

Article 31

Turisme sostenible

1. Totes les administracions públiques amb incidència a l'àmbit de la Serra de Tramuntana, mitjançant els seus instruments de planificació o disposicions generals i actes administratius, de conformitat amb la Carta Internacional 2022, del Consell Internacional de Monuments i Llocs (ICOMOS, acrònim de l'anglès *International Council on Monuments and Sites*), han d'aplicar com a marc d'orientació de les seves actuacions, la necessitat i l'oportunitat de reorientar el turisme, transformant el turisme de masses en un turisme més sostenible, responsable i centrat en les comunitats, amb el patrimoni cultural com el seu eix principal.

2. Aquest marc d'orientació ha de respectar els set principis següents:

- Principi 1: Situar la protecció i la conservació del patrimoni cultural en el centre de la planificació i la gestió responsable del turisme cultural.
- Principi 2: Gestionar el turisme en els llocs del patrimoni cultural a través de plans de gestió basats en el monitoratge, la capacitat d'acollida i altres instruments de planificació.
- Principi 3: Enriquir la conscienciació pública i l'experiència dels visitants mitjançant una interpretació i una presentació sensibles del patrimoni cultural.
- Principi 4: Reconèixer i reforçar els drets de les comunitats locals mitjançant l'accés i la governança participativa dels béns culturals i naturals de fruïció col·lectiva que utilitza el turisme.
- Principi 5: Sensibilitzar i reforçar la cooperació per a la conservació del patrimoni cultural entre totes les parts interessades en el turisme.
- Principi 6: Augmentar la resiliència de les comunitats i del patrimoni cultural mitjançant la capacitació, l'avaluació de riscos i la planificació i gestió estratègica i adaptativa.

- Principi 7: Integrar l'acció climàtica i les mesures de sostenibilitat en la gestió del turisme cultural i el patrimoni cultural.

3. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial formarà part de forma activa amb veu i vot en tots els plans de gestió turística que afectin l'àmbit geogràfic de la declaració com a Patrimoni Mundial.

4. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial promourà el consum dels productes amb el distintiu "Serra de Tramuntana" entre els visitants.

Capítol II

Prevenió d'alteracions ambientals i patrimonials

Article 32

Coordinació i col·laboració interinstitucional en matèria de contaminació lumínica

1. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial impulsarà la reducció de la contaminació lumínica i la millora de la qualitat del cel nocturn en l'àmbit territorial d'aplicació d'aquesta llei.

2. Amb la finalitat esmentada al punt 1 d'aquest article, el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial impulsarà la creació d'una comissió territorial de coordinació, en aplicació de l'article 154 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, entre representants de l'Administració General de l'Estat, de la comunitat autònoma de les Illes Balears, del Consell Insular de Mallorca, del Consorci Insular Serra de Tramuntana i de les entitats locals consorciades.

3. Les decisions adoptades per la comissió territorial de coordinació revesteixen la forma d'acords, que han de ser certificats en acta i són de compliment obligat per a les administracions que els subscriuguin i exigibles de conformitat amb el que estableix la Llei 29/1998, de 13 de juliol.

4. El règim de les convocatòries i la secretaria és el mateix que l'establert per a les conferències sectorials, llevat de la regla prevista sobre qui ha d'exercir les funcions de secretaria, que s'ha de designar segons el seu reglament intern de funcionament.

5. La comissió territorial de coordinació elaborarà una zonificació específica de la Serra de Tramuntana en matèria de contaminació lumínica, que s'ajustarà al contingut que reglamentàriament es determini.

Article 33

Coordinació i col·laboració interinstitucional en matèria de contaminació acústica

1. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial impulsarà la reducció de la contaminació acústica en l'àmbit territorial d'aplicació d'aquesta llei.

2. Amb la finalitat esmentada al punt 1 d'aquest article, el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial impulsarà la creació d'una comissió territorial de coordinació, en aplicació de l'article 154 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, entre representants de l'Administració General de l'Estat, de la comunitat autònoma de les Illes Balears, del Consell Insular de Mallorca, del Consorci Insular Serra de Tramuntana i de les entitats locals consorciades.

3. Les decisions adoptades per la comissió territorial de coordinació revesteixen la forma d'acords, que han de ser certificats en acta i són de compliment obligat per a les administracions que els subscriuin i exigibles de conformitat amb el que estableix la Llei 29/1998, de 13 de juliol.

4. El règim de les convocatòries i la secretaria és el mateix que l'establert per a les conferències sectorials, llevat de la regla prevista sobre qui ha d'exercir les funcions de secretaria, que s'ha de designar segons el seu reglament intern de funcionament.

5. La comissió territorial de coordinació Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial elaborarà una zonificació específica de la Serra de Tramuntana en matèria de contaminació acústica, que s'ajustarà al contingut que reglamentàriament es determini.

Article 34

Coordinació i col·laboració interinstitucional en matèria d'activitats no permanents de recorregut

1. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial proposarà limitar el nombre màxim anual i/o minimitzar l'impacte d'activitats no permanents de circuit tancat, de recorregut amb vehicles a motor, i de carreres de bicicletes atenent l'impacte que aquestes activitats suposen sobre el Paisatge Cultural de la Serra de Tramuntana i sobre els Espais de Rellevància Ambiental.

2. Amb la finalitat esmentada al punt 1 d'aquest article, el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial impulsarà la creació d'una comissió territorial de coordinació, en aplicació de l'article 154 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, entre representants de l'Administració General de l'Estat, de la comunitat autònoma de les Illes Balears, del Consell Insular de Mallorca, del Consorci Insular Serra de Tramuntana, de les entitats locals consorciades i de les federacions esportives afectades.

3. En qualsevol cas, atesa l'afectació negativa per erosió, soroll o danys al medi, i sens perjudici del que pugui dictaminar la comissió territorial de coordinació esmentada en el punt anterior, es prohibeix de forma genèrica la circulació recreativa de quads, vehicles tot terreny i altres vehicles a motor pels camins no asfaltats de la Serra de Tramuntana.

4. Sens perjudici del que pugui determinar la comissió territorial de coordinació esmentada en el punt 2 d'aquest article, les trobades competitives o no de vehicles a motor que circulin dins l'àmbit de la declaració de la Serra com a Patrimoni Mundial, hauran de comptar amb el permís del Servei d'Activitats Classificades i Espectacles Públics del Consell de Mallorca quan el nombre de participants sigui superior a cinquanta (50) en el cas de les motos i deu (10) en el cas dels cotxes.

5. Les decisions adoptades per la comissió territorial de coordinació revesteixen la forma d'acords, que han de ser certificats en acta i són de compliment obligat per a

les administracions que els subscriguin i exigibles de conformitat amb el que estableix la Llei 29/1998, de 13 de juliol.

6. El règim de les convocatòries i la secretaria és el mateix que l'establert per a les conferències sectorials, llevat de la regla prevista sobre qui ha d'exercir les funcions de secretaria, que s'ha de designar segons el seu reglament intern de funcionament.

7. L'autoritat competent en matèria de transport vetllarà perquè es mantinguin en servei determinades línies del transport públic a la Serra de Tramuntana durant l'època hivernal, ja que és quan són d'utilitat per a la població resident.

8. En tot cas l'autoritat competent en matèria de transport promourà que els mitjans de transport públic per carretera adaptin les dimensions dels seus vehicles a la realitat de les carreteres de la Serra. Aquesta adaptació de les mides s'aplicarà de forma progressiva a tots els mitjans de transport.

Capítol III

Energia

Article 35

Energies renovables

1. En matèria d'instal·lació d'estructures d'energia renovable dins l'àmbit de la declaració de la Serra de Tramuntana com a Patrimoni Mundial, seran d'aplicació les recomanacions de la guia de bones pràctiques per a la instal·lació d'infraestructures i equipaments relacionats amb les energies renovables i la seva potencial afecció al Patrimoni Cultural, elaborat per ICOMOS (acrònim anglès que es pot traduir com a Consell Internacional de Monuments i Llocs) el 2022.

2. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial promourà l'autoconsum energètic en el sector agrari de la Serra de Tramuntana.

3. D'acord amb el Decret 48/2021, de 13 de desembre, regulador del Registre balear de petjada de carboni, el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial promourà la creació de projectes que puguin ser objecte d'inscripció a l'esmentat

registre amb la finalitat de que empreses i entitats puguin compensar les seves emissions comprant crèdits que redundaran en inversions a la serra de Tramuntana.

4. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial promourà l'ús de la biomassa forestal resultant de la gestió de la massa forestal de la Serra de Tramuntana.

Títol V

Recerca, innovació, formació i conscienciació

Article 36

Recerca i innovació sobre la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial UNESCO

1. Els Plans de Ciència, Tecnologia i Innovació (CTI) de les Illes Balears que es vagin aprovant a partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei hauran de contemplar, dins de les seves diverses línies d'actuació, la recerca, la tecnologia i la innovació relacionada amb els valors que han permès la declaració de la Serra de Tramuntana com a Patrimoni Mundial UNESCO, amb la finalitat de donar resposta als seus reptes, de consolidar la base científica i la generació de coneixement i la innovació, de fomentar el creixement intel·ligent del sector productiu.

2. Els plans respectius hauran de destinar anualment un percentatge del seu pressupost a mesures concretes de foment de la recerca i la innovació relacionada amb la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial UNESCO, atesa la plena justificació de la localització de la producció de coneixement cap a les seves necessitats, reptes i singularitats socioambientals.

Article 37

Mesures de formació i sensibilització

1. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial i els ajuntaments de la Serra de Tramuntana, en exercici de les seves competències, anualment promouran iniciatives, tant públiques com privades, que permetin informar i sensibilitzar la població sobre els elements o atributs definidors del valor universal excepcional de la Declaració de la Serra de Tramuntana com a Patrimoni Mundial UNESCO i la necessitat de la seva conservació i la viabilitat dels actors locals a partir dels recursos propis.

2. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial prioritzarà les iniciatives de formació i sensibilització, en referència al valor universal excepcional de la Serra de Tramuntana, relacionades amb l'impacte de les adversitats climàtiques sobre els sistemes agraris i naturals i la biodiversitat; sobre els recursos hídrics, les infraestructures i l'energia; així com amb la importància de l'activitat agrària i la gestió forestal i la gestió cinegètica.

Article 38

Programes d'educació

1. Amb l'objectiu d'impulsar el coneixement dels valors que fonamentaren la declaració de la Serra de Tramuntana com a Patrimoni Mundial, l'administració educativa i el Consorci Insular Serra de Tramuntana han de col·laborar amb la finalitat de promoure activitats de formació permanent del professorat, intercanvi d'experiències i treball en xarxa; així com la integració en el projecte educatiu dels centres educatius dels coneixements, les competències i les actituds en l'àmbit de l'educació dels valors culturals i patrimonials, ambientals i de foment de la sostenibilitat de la Serra de Tramuntana.

2. L'administració educativa en col·laboració amb el Consorci Insular Serra de Tramuntana estudiarà la creació de mòduls i cicles formatius de formació professional relacionats amb diferents sectors econòmics per contribuir a la preservació del llegat, el paisatge, els oficis i els valors de la Serra de Tramuntana i possibilitar una economia sostenible i viva als habitants de la Serra de Tramuntana i un accés a un entorn i una alimentació saludables.

3. Als efectes de la col·laboració prevista en els apartats 1 i 2 d'aquest article es podran subscriure els protocols i els convenis necessaris.

4. El Consorci Insular Serra de Tramuntana ha de desenvolupar i promoure accions de conservació i recuperació del paisatge cultural de la Serra de Tramuntana a partir de diferents formes de col·laboració entre institucions, mitjançant aprenentatge servei, custòdia de territori o ciència ciutadana, donant a conèixer els oficis, les formes de vida i les feines que duïen a terme les generacions precedents i la relació de perfecte equilibri que mantenien amb l'ecosistema de manera sostenible i respectuosa amb l'entorn.

5. El Consorci Insular Serra de Tramuntana ha de donar suport a entitats i associacions, col·legis professionals i a la Universitat quan promoguin iniciatives relacionades amb la transmissió de coneixements i la recerca per al correcte manteniment del paisatge cultural de la Serra.

TÍTOL VI

FOMENT DE L'ACCÉS PÚBLIC AL PAISATGE I LA SEVA INTERPRETACIÓ

Article 39

Accés públic al paisatge

1. El dret a l'accés públic i gaudi del paisatge cultural de la Serra de Tramuntana forma part intrínseca de la qualitat de vida i la identitat de la població, tot respectant i salvaguardant el dret a la propietat privada i s'ha d'exercir amb respecte als usos agraris i cinegètics que s'hi desenvolupen, en els termes i amb les limitacions que s'estableixin legalment i reglamentàriament, a la normativa sobre patrimoni històric, als instruments d'ordenació i gestió i al règim d'usos del sòl.

2. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial ha de promoure accions que facilitin l'accés públic al paisatge, la seva contemplació i interpretació i que l'experiència paisatgística sigui pedagògica i gratificant. Per aconseguir-ho, el Consorci podrà realitzar convenis de col·laboració amb la propietat privada.

3. La interpretació del paisatge cultural forma part del procés de conservació i gestió del patrimoni cultural i s'ha de fonamentar en els principis i objectius de la Carta ICOMOS per a la interpretació i la presentació dels llocs de patrimoni cultural

ratificada per la 16a assemblea general d'ICOMOS celebrada a Québec (Canadà), el 4 d'octubre de 2008.

Article 40

Ús públic

1. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial fomentarà el coneixement del patrimoni cultural de la Serra de Tramuntana que va donar lloc a la declaració com a patrimoni mundial.

2. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial podrà proposar restriccions d'accés o altres limitacions a certs llocs o moments de l'any, sens perjudici de les limitacions imposades per altres administracions, en els següents casos:

- a) Massificacions que posin en risc el patrimoni cultural de la Serra de Tramuntana.
- b) Massificacions que no permetin el gaudi en condicions satisfactòries del patrimoni cultural de la Serra de Tramuntana.
- c) Per al desenvolupament de determinades activitats cinegètiques únicament quan aquestes puguin interferir amb la seguretat dels senderistes o afectar directament a l'adequat desenvolupament de l'activitat.

3. Els propietaris de finques rústiques podran realitzar desviacions de camins dins de la seva propietat, sense restringir-ne l'ús, per evitar l'impacte en els béns i millorar la qualitat de vida dels residents. Aquestes desviacions no es podran fer a iniciativa de qualsevol administració aliena a la propietat, sens perjudici del compliment de la normativa en matèria de medi natural o patrimonial.

4. Les finques rústiques que promoguin i/o facilitin l'ús públic dels seus camins, regulat o no, tindran tracte preferent en el moment d'obtenir subvencions o altres tipus d'ajuts del Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial que tinguin per objecte la millora, la conservació o la rehabilitació de béns patrimonials o sistemes de cultiu tradicionals.

5. En el cas de les activitats de barranquisme i escalada a la Serra de Tramuntana, el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial, sempre amb el permís de la propietat, col·laborarà en l'establiment de convenis amb la FBME (Federació Balear de Muntanyisme i Escalada) amb la finalitat de protegir el patrimoni cultural de la Serra de Tramuntana.

6. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial, en coordinació amb l'administració mediambiental, col·laborarà en l'elaboració d'un mapa de la Serra de Tramuntana on s'indicaran les rutes i/o zones aptes per a la pràctica de la bicicleta de muntanya (BTT bicicletes de tot terreny) amb l'objectiu de protegir marges, camins empedrats, parets seques o qualsevol bé catalogat que es pugui veure alterat per aquesta pràctica esportiva. Qualsevol camí o zona no inclòs en el mapa esmentat no serà apte per a la pràctica d'aquest esport.

7. Als terrenys no inclosos a l'àmbit de l'espai natural protegit de la Serra de Tramuntana, l'elaboració d'aquest mapa correspon al Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial.

8. Les activitats realitzades a terrenys de propietat privada han de comptar amb el permís dels propietaris, els quals han de poder percebre compensacions per aquest concepte.

9. Els animals de companyia hauran d'anar fermats dins de l'àmbit territorial d'aquesta llei i no podran circular on estigui prohibit.

Article 41

Senyalització

1. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial elaborarà un manual de senyalització per poder senyalitzar els béns patrimonials que apareguin en els seus catàlegs.

2. Qualsevol altra senyalització ja col·locada que faci referència als béns catalogats serà substituïda per la que es determini en el manual de senyalització del Consorci.

3. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial ha de preveure, en l'elaboració del manual de senyalització, la unificació de les dimensions i formes dels senyals referents a la identificació de les figures de protecció que conflueixen en l'àmbit d'aplicació de la llei i s'ha de coordinar amb l'òrgan ambiental encarregat d'instal·lar els senyals informatius en l'àmbit territorial dels espais de rellevància ambiental.

4. A iniciativa del Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial s'ha d'identificar la senyalització obsoleta.

5. Els elements de senyalització d'obres d'actuacions públiques i privades s'han de retirar en un termini de tres dies a comptar a partir de l'endemà de la signatura de l'acta de recepció de les obres en el cas d'actuacions públiques, sempre que la normativa vigent en funció de la qual es va implantar la senyalització no imposi un termini superior; i a partir de l'endemà de la finalització, en el cas de les actuacions privades. En cas de superar-se aquests terminis es podran retirar d'ofici.

6. En el cas dels camins, i dins de l'àmbit de la declaració de la Serra de Tramuntana com a patrimoni mundial, el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial promourà que s'unifiquin els criteris de senyalització segons la normativa adoptada en el manual de senyalització amb els criteris FEDME (*Federación Española de Deportes de Montaña y Escalada*) pel que fa referència a itineraris GR (Gran Recorregut), PR (Petit recorregut) i SL (Sender Local).

7. Els tècnics de camins de la FBME (Federació Balear de Muntanyisme i Escalada) seran els encarregats de vetllar perquè la senyalització dels camins realitzada amb els criteris FEDME (*Federación Española de Deportes de Montaña y Escalada*) pel que fa referència a itineraris GR (Gran Recorregut), PR (Petit recorregut) i SL (Sender Local), a la Serra de Tramuntana sigui correcta.

8. Els productors i transformadors de productes agraris, les possessions i els immobles amb valor patrimonial històric i cultural de la Serra de Tramuntana, els establiments hotelers, restaurants, cafeteries, bars i botigues de menjar i d'artesanía de la Serra de Tramuntana i les empreses i entitats que contribueixen a difondre i preservar el paisatge cultural que siguin posseïdors del distintiu "Serra de

Tramuntana”, podran posar els cartells necessaris per informar de la seva activitat, els quals s’adaptaran a la normativa que marqui el manual de senyalització del Consorci.

9. Les explotacions agràries amb venda directa i/o que realitzin activitats complementàries, situades dins l’àmbit de la declaració de la Serra de Tramuntana com a Patrimoni Mundial, que no estiguin en possessió del distintiu “Serra de Tramuntana”, podran posar els cartells necessaris per informar de la seva activitat, els quals s’adaptaran a la normativa vigent.

10. No es consideren publicitat els rètols de prohibició d’alimentar i enllepolir la fauna silvestre i el bestiar, d’acord amb la normativa sectorial vigent.

11. Tampoc no es consideren publicitat els cartells que indiquin les inversions agràries realitzades per la UE, de senyalització obligatòria. Aquesta senyalèctica es regirà per la seva normativa específica.

Article 42

Muntanyisme

1. El muntanyisme, d’acord amb la definició recollida a l’article 4 d’aquesta llei, té la consideració d’activitat tradicional dins l’àmbit d’aplicació d’aquesta llei sempre que sigui compatible amb la preservació dels valors que motivaren la declaració de la Serra de Tramuntana com a Patrimoni Mundial i no lesioni els valors naturals que donaren lloc a les declaracions del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana i de la Xarxa Natura 2000.

2. Les administracions públiques, mitjançant acords, han de fomentar l’accés a les zones de pràctica del muntanyisme incloses a l’àmbit d’aquesta llei, respectant la propietat privada així com les distintes dimensions de la seva capacitat d’acollida amb la finalitat de promoure l’accés i el gaudi del paisatge natural i cultural de la Serra de Tramuntana.

3. Amb l'objectiu esmentat en el punt 2 d'aquest article, les administracions públiques podran establir convenis amb particulars en els quals s'establiran les condicions de la col·laboració.

4. La realització d'activitats de muntanyisme a terrenys privats ha de comptar amb el permís de la propietat. D'aquest permís se n'ha de deixar constància escrita en paper o de forma telemàtica.

6. Les entitats federades de muntanyisme han de promoure, tant entre els seus associats com entre la població en general, la promoció i la conservació dels valors naturals i culturals de la Serra de Tramuntana.

7. Les entitats de muntanyisme podran prestar la seva col·laboració amb els ens de protecció del medi natural i cultural d'acord amb els principis que inspiren aquesta llei.

Article 43

Coordinació i col·laboració interinstitucional en matèria de guies de muntanya

1. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial impulsarà la creació d'una comissió territorial de coordinació en matèria de guies de muntanya, en aplicació de l'article 154 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, entre representants de la comunitat autònoma de les Illes Balears, del Consell Insular de Mallorca, del Consorci Insular Serra de Tramuntana, de les entitats locals consorciades i de les associacions professionals de guies de muntanya.

2. Les funcions d'aquesta comissió territorial de coordinació seran, entre d'altres, l'elaboració d'un cens de guies que exerceixin la seva activitat professional a la Serra de Tramuntana, així com l'establiment de la titulació necessària per poder exercir la seva activitat professional.

3. Les decisions adoptades per la comissió territorial de coordinació revesteixen la forma d'acords, que han de ser certificats en acta i són de compliment obligat per a

les administracions que els subscriguin i exigibles de conformitat amb el que estableix la Llei 29/1998, de 13 de juliol.

4. El règim de les convocatòries i la secretaria és el mateix que l'establert per a les conferències sectorials, llevat de la regla prevista sobre qui ha d'exercir les funcions de secretaria, que s'ha de designar segons el seu reglament intern de funcionament.

5. A iniciativa del Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial s'elaborarà una normativa que contempli la possibilitat de cobrar els rescats en muntanya en cas d'imprudència manifesta, la qual quedarà tipificada a l'esmentada normativa. En la seva elaboració hi han de formar part, com a mínim, les següents entitats: la Federació Balear de Muntanyisme i Escalada (FBME), els Grups de Rescat Especial i Intervenció en Muntanya (GREIM) de la Guàrdia Civil, els Bombers de Mallorca, la Direcció Insular d'Emergències i Protecció Civil de les Illes Balears.

Article 44

El voluntariat

1. Es constituirà reglamentàriament el Cos de Voluntaris de la Serra de Tramuntana, dependent del Consorci Insular Serra de Tramuntana.

2. La seva tasca serà sempre complementària i auxiliar, mai substitutiva, de les realitzades pels professionals del medi natural.

3. Les seves funcions, que seran sempre educatives, d'informació, de suport logístic o de sensibilització, es detallaran per via reglamentària.

4. El cos de voluntaris de la Serra de Tramuntana comptarà amb un codi de bones pràctiques, així com de l'assessorament per part d'institucions i organitzacions de solvència contrastada en la gestió del medi natural i cultural. La coordinació d'aquest assessorament serà duta a terme pel Consorci Insular de la Serra de Tramuntana.

TÍTOL VII FINANÇAMENT

Article 45

Fonts de finançament

L'execució d'aquesta llei es finança amb les partides pressupostàries del Govern de les Illes Balears, amb les partides pressupostàries del Consell de Mallorca, dels ajuntaments, amb les aportacions d'entitats privades i amb qualsevol aportació econòmica admesa en dret que, si escau, es pugui produir.

Article 46

Pressuposts i seguiment

1. S'estableix un mecanisme especial de finançament del Consorci Insular Serra de Tramuntana, destinat a garantir la cobertura dels costos econòmics i socials derivats de la condició de Paisatge Cultural Patrimoni Mundial.

2. La quantitat anual total d'aquest mecanisme de finançament l'ha de determinar per unanimitat una comissió tripartida de composició entre representants del Govern de les Illes Balears, del Consell de Mallorca i del Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial, d'acord amb els estudis i les valoracions corresponents. D'aquesta quantitat anual, l'aportació de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears es vehicula segons l'establert a la disposició addicional primera d'aquesta llei.

3. Els projectes que presenti el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial tal com esmenta la disposició addicional primera com a fórmula de finançament de l'administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, s'han de vincular al Pla de gestió del Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial o a les actuacions concretes a què es refereix l'apartat 1 d'aquest article.

4. La comissió tripartida a què es refereix el punt 2 d'aquest article s'ha de dotar d'un reglament de règim intern que, entre altres qüestions, arbitri els mecanismes de selecció de projectes que es vulguin presentar als diversos plans anuals del Fons Turisme Sostenible o qualsevol altre.

Article 47

Banc de projectes

1. El Consorci Insular Serra de Tramuntana promourà la creació d'un banc de projectes que permeti posar en contacte inversors privats amb promotors de projectes que tinguin per objecte la defensa, la preservació i la promoció dels elements o atributs definidors del valor universal excepcional de la Declaració de la Serra de Tramuntana com a Patrimoni Mundial.

2. La metodologia per desenvolupar l'esmentat al punt 1 d'aquest article s'ajustarà al contingut que reglamentàriament es determini.

Article 48

Mecenatge

El Consorci Insular Serra de Tramuntana, amb la finalitat de promoure el mecenatge de projectes que tinguin per objecte la defensa, la preservació i la promoció dels elements o atributs definidors del valor universal excepcional de la Declaració de la Serra de Tramuntana com a Patrimoni Mundial, fomentarà la difusió de la informació sobre els incentius fiscals en vigor.

TÍTOL VIII RÈGIM SANCIONADOR

Article 49

Definició i tipificació

1. Constitueixen infracció administrativa les accions o les omissions que estiguin tipificades i sancionades d'aquesta manera en aquesta llei.

2. Les infraccions es classifiquen en lleus, greus i molt greus. Les sancions que estableix aquesta llei no impedeixen la imposició d'altres sancions previstes en altres normes legals, sempre que es considerin infraccions concurrents.

Article 50

Infraccions lleus

Són infraccions lleus:

- a) Fer ús del distintiu "Serra de Tramuntana" sense haver subscrit el conveni de col·laboració previst a l'article 29 d'aquesta llei o en cas de suspensió o revocació del conveni de col·laboració.
- b) Instal·lar cartells o plafons publicitaris o altres estructures o elements que distorsionin l'estètica de l'oliverar o de l'alzinar, llevat dels cartells amb finalitat didàctica o divulgativa lligada a la conservació i la promoció de les oliveres o alzines monumentals, que han de ser de mida reduïda.
- c) Incomplir el manual de senyalització previst a l'article 41.1 d'aquesta llei.
- d) Incomplir el termini de retirada de la senyalització d'obres.
- e) La introducció d'animals de companyia dins l'àmbit territorial d'aquesta llei en aquells llocs on estigui prohibit o portar-los sense fermar en els llocs on estigui permès.
- f) La senyalització de camins mitjançant marques permanents (pintura a roques, parets o arbres, pals o cartells) no autoritzada per algun dels organismes competents en la matèria: Govern de les Illes Balears, Consell de Mallorca, ajuntaments o Federació Balear de Muntanyisme i Escalada.
- g) Establir i/o alimentar grups de moixos o colònies felines en el medi natural i rural, fora dels entorns urbans o dels llocs on aquestes estiguin autoritzades.
- h) Superar per qualsevol mitjà els límits lumínics permesos en la normativa sectorial en matèria de contaminació lumínica.

Article 51

Infraccions greus

Són infraccions greus:

- a) Realitzar qualsevol pintada, grafit, ferratina, rascada o expressió gràfica en elements del Paisatge Cultural tals com façanes d'immobles, instal·lacions, monuments, edificis, roques i parets, inclosos els penya-segats.
- b) Instal·lar plataformes, objectes o cartells que puguin danyar significativament les soques, les branques o les arrels de les oliveres i els oliverars monumentals així com de les alzines o els alzinars monumentals.

- c) Vulnerar els elements essencials assenyalats a l'article 1.2 d'aquesta llei.
- d) Modificar substancialment el paisatge agrari dels oliverars monumentals o malmetre elements patrimonials relacionats amb l'activitat agrària tradicional.
- e) Modificar substancialment el paisatge forestal dels alzinars monumentals o malmetre elements patrimonials relacionats amb l'activitat forestal tradicional.
- f) Modificar físicament o químicament l'entorn de les oliveres o oliverars protegits de manera que es provoquin danys als exemplars d'oliveres.
- g) Modificar físicament o químicament l'entorn de les alzines o alzinars monumentals de manera que es provoquin danys als exemplars d'alzines monumentals.
- h) Trasplantar les oliveres o els oliverars protegits, i també tenir exemplars arrancats i comerciar o fer transaccions amb aquests.
- i) Trasplantar les alzines o els alzinars protegits, i també tenir exemplars arrancats i comerciar o fer transaccions lucratives amb aquests.
- j) Superar per qualsevol mitjà els llandars acústics permesos en la normativa sectorial en matèria de renous.
- k) Les infraccions qualificades com a lleus quan hi hagi reincidència.

Article 52

Infraccions molt greus

Són infraccions molt greus:

- a) Vulnerar els elements essencials assenyalats a l'article 1.2 d'aquesta llei, quan suposi un dany que impliqui la impossibilitat de retorn al seu estat original.
- b) Realitzar qualsevol pintada, grafit, ferratina, rascada o expressió gràfica en elements declarats patrimoni històric.
- c) Vulnerar el que determini la comissió territorial de coordinació en matèria d'activitats no permanents de recorregut esmentada a l'article 34 d'aquesta llei, així

com el que determinin la resta de comissions territorials de coordinació previstes en aquesta llei.

- d) Obrir noves àrees recreatives al nucli de l'àmbit territorial de la declaració de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial.
- e) Deteriorar o arrancar les oliveres o els oliverars monumentals o causar la mort a les oliveres monumentals.
- f) Deteriorar o arrancar les alzines o els alzinars monumentals o causar la mort a les alzines monumentals.
- g) Les infraccions qualificades com a greus quan hi hagi reincidència.

Article 53

Infraccions i sancions específiques

1. Constitueix infracció la resistència, l'obstrucció, l'excusa o la negativa a les actuacions de control del Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial.

2. S'entén produïda aquesta circumstància quan el subjecte infractor, degudament notificat a l'efecte, hagi realitzat actuacions tendents a dilatar, entorpir o impedir les actuacions del Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial en relació amb el compliment de les seves obligacions.

3. Entre d'altres, constitueixen resistència, obstrucció, excusa o negativa a les actuacions del Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial les conductes següents:

- a) No facilitar l'examen de documents, informes, antecedents, factures, justificants, arxius informàtics, i qualsevol altra dada amb transcendència administrativa.
- b) No atendre algun requeriment degudament notificat.
- c) La incompareixença, llevat de causa justificada, en el lloc i el temps que s'hagi assenyalat.

- d) Negar o impedir indegudament l'entrada o la permanència en finques o locals al personal del Consorci Insular Serra de Tramuntana o el reconeixement de locals, màquines, instal·lacions i explotacions relacionats amb les obligacions.
- e) Les coaccions als funcionaris del Consorci Insular Serra de Tramuntana.

4. La infracció prevista en aquest article serà greu.

5. Quan la resistència, l'obstrucció, l'excusa o la negativa a l'actuació del Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial consisteixi a desatendre en el termini concedit requeriments diferents als previstos en l'apartat següent, la sanció consistirà en multa pecuniària fixa de:

- a) 150 euros, si s'ha incomplert per primera vegada un requeriment.
- b) 300 euros, si s'ha incomplert per segona vegada el requeriment.

6. Quan la resistència, l'obstrucció, l'excusa o la negativa a l'actuació del Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial es refereixi a l'aportació de documents o qualsevol altra dada amb transcendència administrativa, o consisteixi en l'incompliment per persones o entitats que realitzin activitats econòmiques del deure de comparèixer, de facilitar l'entrada o permanència en finques i locals o el reconeixement d'elements o instal·lacions, la sanció consistirà en:

- a) Multa pecuniària fixa de 300 euros, si no es compareix o no es facilita l'actuació administrativa o la informació exigida en el termini concedit en el primer requeriment notificat a l'efecte.
- b) Multa pecuniària fixa de 1.500 euros, si no es compareix o no es facilita l'actuació administrativa o la informació exigida en el termini concedit en el segon requeriment notificat a l'efecte.

7. En temes d'incendi forestal, seran d'aplicació els articles 68.1.a), 68.2.a), i 68.3.a) de la Llei 43/2003, de 21 de novembre, de monts.

Article 54

Responsabilitats

1. Són responsables de les infraccions les persones físiques o jurídiques, privades o públiques, que cometen qualsevol dels actes o les omissions tipificats com a infraccions.

2. També són responsables de la infracció, els promotors, els tècnics i qualsevol empresa que hagin participat en la realització dels fets infractors.

3. Es presumeix, llevat de prova en contrari, que la persona propietària del sòl o la que és responsable de la gestió de la propietat, té coneixement de les accions o omissions que constitueixen infracció administrativa, quan per qualsevol acte, inclosa la simple tolerància, n'hagi cedit l'ús a la persona responsable de la infracció.

4. Són responsables el titular de l'òrgan administratiu unipersonal que hagi atorgat les llicències o aprovacions sense els informes preceptius o en contra dels emesos en sentit desfavorable per raó de la infracció, els membres dels òrgans col·legiats que hagin votat a favor d'aquestes llicències o aprovacions en idèntiques condicions i el secretari que en el seu informe no hagi advertit de l'omissió d'algun dels informes tècnic i jurídic preceptius, així com els funcionaris facultatius que hagin informat favorablement les llicències o aprovacions.

Article 55

Mesures restitutòries i sancionadores

Quan es cometi una infracció, el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial ha d'adoptar les accions següents:

- a) Sanció econòmica.
- b) Restitució dels elements conforme a l'estat anterior amb càrrec a la persona infractora.
- c) Rescabament de danys i perjudicis que l'actuació hagi pogut ocasionar.

Article 56

Procediment sancionador

1. La imposició de sancions d'acord amb aquesta llei s'ha de dur a terme mitjançant la instrucció del procediment sancionador corresponent, subjecte al que disposen la

Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques; la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic; i el Decret 1/2024, de 5 de gener, pel qual s'aprova el Reglament del procediment sancionador de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

2. La paralització o la suspensió d'activitats i usos no autoritzats s'acordarà amb una audiència prèvia de 48 hores.

Article 57

Sancions econòmiques

1. Les infraccions seran sancionades amb les multes següents:

- a) Infraccions lleus: fins a 6.000 euros, amb un mínim de 300 euros.
- b) Infraccions greus: de 6.001 a 150.000 euros.
- c) Infraccions molt greus: de 150.001 a 1.000.000 euros.

2. La sanció ha de ser proporcionada a la gravetat dels fets constitutius d'infracció. A aquest efecte, s'han de tenir en compte, de manera conjunta o separada, els criteris següents:

- a) El grau de culpabilitat o l'existència d'intencionalitat.
- b) La continuïtat o la persistència en la conducta infractora.
- c) La naturalesa dels perjudicis causats.
- d) La reincidència, per raó de la comissió en el termini d'un any, de més d'una infracció de la mateixa naturalesa quan hagi estat declarat així per resolució ferma en via administrativa.

3. En cap cas la infracció comesa no pot suposar un benefici econòmic per a la persona infractora. A aquest efecte, el Consorci Insular Serra de Tramuntana, a més d'imposar la sanció que correspongui, ha d'exigir, en concepte de sanció accessòria, el pagament d'una quantitat equivalent al valor del benefici obtingut.

4. Les quanties de les sancions imposades a l'empara d'aquest article s'han de reduir un 50% si són abonades en el període voluntari i, en aquest mateix termini, la persona infractora mostra per escrit la seva conformitat i renuncia expressament a

l'exercici de tota acció d'impugnació. La posterior acció d'impugnació implica la pèrdua de la reducció esmentada.

Article 58

Prescripció de les infraccions i de les sancions

1. Les infraccions molt greus prescriuen als tres anys, les greus als dos anys i les lleus, als sis mesos. Les sancions prescriuen en el mateix temps.
2. Pel que fa a l'ús de la tècnica de la pedra en sec, en cap cas no prescriu l'obligació de restituir la legalitat.
3. El termini de prescripció de les infraccions es computa des del dia en què finalitzen definitivament els actes constitutius de la infracció. A aquest efecte l'acció o omissió s'entén acabada totalment quan així s'acrediti per qualsevol mitjà de prova admès en dret, la valoració de la qual s'ha de fer d'acord amb els criteris que estableix la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, i la càrrega de la prova recau en qui al·lega.
4. Quan es tracta d'infracció continuada, el termini de prescripció no s'inicia mentre duri l'activitat.

Article 59

Restitució i indemnització dels danys

1. Els responsables de les infraccions estan obligats a adoptar les mesures necessàries per restituir la realitat alterada a l'estat anterior a la producció de la infracció o adequar-la a les condicions en què l'actuació es pugui legalitzar.
2. L'ordre que exigeix adoptar les mesures de restitució de la realitat alterada s'ha de dictar amb el tràmit previ d'audiència de deu dies a les persones responsables perquè al·leguin el que considerin oportú.

3. Un cop finalitzat el tràmit d'audiència, si es mantenen les mesures de restitució de la realitat alterada, s'atorgarà a les persones responsables un termini per executar l'ordre de restabliment, que s'haurà d'ajustar a la naturalesa dels treballs a realitzar.

4. Quan el procés de restitució indicat requereixi d'un informe preceptiu i/o vinculant o de l'autorització d'alguna administració pública, el còmput del termini màxim establert quedarà interromput. No obstant això, el termini no quedarà interromput en els períodes que excedeixin del legalment previst en què l'autor de l'alteració no complementi els requeriments o les peticions de documentació realitzats per l'administració.

Article 60

Execució forçosa

1. Les responsabilitats econòmiques derivades d'infraccions es poden exigir per la via administrativa de constrenyiment.

2. El Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial pot executar subsidiàriament les mesures de restitució establertes per compte de la persona infractora i al seu càrrec.

3. De la mateixa manera, el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial, atès l'incompliment de l'ordre de restabliment, pot acordar fins a dotze multes coercitives amb una periodicitat mínima d'un mes i amb una quantia, en cada ocasió, del 10% del valor de la quantia de la infracció i, en tot cas, com a mínim de 600 euros.

4. Les multes coercitives són independents i compatibles amb les altres sancions que regula aquesta llei.

Article 61

Destinació de les sancions econòmiques

1. L'import en concepte de sancions i de multes coercitives, un cop descomptat el cost de l'activitat administrativa, s'ha de destinar a l'execució d'accions del pla de

gestió que promou: la protecció dels valors culturals, etnològics i etnogràfics d'aquest paisatge cultural i la recuperació de marjades abandonades, sistemes hidràulics i altres elements patrimonials.

2. En el cas que el procediment sancionador s'hagi incoat per denúncia provinent d'un dels ajuntaments consorciats, l'import de les sancions, un cop descomptat el cost de l'activitat administrativa, es destinarà a l'execució d'accions corresponents al terme municipal de la corporació local denunciante.

Article 62

La inspecció del Consorci Insular Serra de Tramuntana i el Paisatge Cultural

1. Naturalesa i funcions de la inspecció:

- a) La inspecció és una potestat dirigida a comprovar que les accions o les omissions que estiguin tipificades i sancionades d'aquesta manera en aquesta llei s'ajusten a la normativa d'aplicació.
- b) El Consorci Insular Serra de Tramuntana ha de desplegar reglamentàriament aquestes funcions inspectores.
- c) Les funcions inspectores es poden exercir d'ofici o mitjançant denúncia de persones, físiques o jurídiques, o d'altres administracions, en aplicació de l'article 62 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

2. Pràctica de la inspecció urbanística:

- a) En l'exercici de les funcions, el personal inspector té plena autonomia i, amb caràcter general, la condició d'agent de l'autoritat.
- b) El personal inspector ha d'exercir les seves funcions proveït d'un document oficial que n'acrediti la condició, amb el qual tenen accés lliure als edificis, als locals o als terrenys on es fan les obres o els usos que pretenguin inspeccionar, d'acord amb les disposicions legals aplicables.

- c) El Consorci Insular Serra de Tramuntana pot requerir la compareixença de la persona propietària al lloc de les obres perquè faciliti l'accés per efectuar la inspecció.
- d) Les actes de la inspecció esteses pel personal inspector en l'exercici de les competències pròpies tenen presumpció de veracitat quant als fets que s'hi contenen, excepte prova en contrari.

3. Obligacions davant la inspecció del Consorci Insular Serra de Tramuntana:

- a) Tant les administracions públiques com els particulars estan obligats a col·laborar amb els inspectors i a facilitar-los l'accés a les edificacions, construccions o instal·lacions, l'examen de tota la documentació relacionada amb el compliment de la legalitat, així com l'obtenció de còpies o reproduccions d'aquesta.
- b) El Consorci Insular Serra de Tramuntana pot requerir la compareixença de les persones responsables presumptament d'una infracció a les seves oficines i citar-les als efectes de facilitar la pràctica de la potestat inspectora, i d'aportar els documents o la informació que s'escaigui.

Disposició addicional primera

Prioritat al Fons de l'Impost de Turisme Sostenible

El finançament des del vessant de l'administració de la CAIB anirà a càrrec dels diversos plans anuals del Fons de Turisme Sostenible, als quals es permetrà presentar-se al Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial, disposant de prioritats davant d'altres administracions insulars o locals per poder presentar projectes, prioritàriament per a inversions, i poder-los presentar de forma directa al gestor del Fons de Turisme Sostenible, sense haver de fer-ho indirectament via la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears o el Consell Insular de Mallorca.

Els projectes que presenti el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial als diversos plans anuals de l'Impost de Turisme Sostenible, hauran de

complir amb tota la normativa que els regula, i de forma addicional amb la que estableix aquesta llei.

Disposició addicional segona

Delimitació actual de l'àmbit geogràfic

L'àmbit d'aplicació d'aquesta llei serà el representat gràficament als annexos I i II d'aquesta llei.

Disposició addicional tercera

Modificació de la Llei 5/1990, de 24 de maig, de carreteres de la comunitat autònoma de les Illes Balears, pel que fa als tancaments

L'apartat b) de l'article 33 de la Llei 5/1990, de 24 de maig, de carreteres de la comunitat autònoma de les Illes Balears, quedarà redactat de la forma següent:

“Els tancaments de les propietats confrontants hauran de situar-se fora de la zona de domini públic i a no menys de tres (3) metres de l'aresta exterior de l'explanació, a excepció de les carreteres situades dins l'àmbit de declaració de la Serra de Tramuntana com a Patrimoni Mundial, on els tancaments no podran deixar marges o oliveres centenàries a la zona de domini públic. Les parets tindran una alçada màxima igual a la meitat de la distància a què estiguin situades de la referida aresta exterior de l'explanació. A la xarxa local o rural i, excepcionalment, a altres carreteres en les quals es justifiqui per raons especials, s'autoritzaran tancaments amb reixats, filferros o elements vegetals, a una distància no inferior a un (1) metre.”

Disposició transitòria primera

Ampliació de l'àmbit Serra Tramuntana Patrimoni Mundial

El Consorci Insular Serra de Tramuntana promourà el procediment davant la UNESCO per ajustar l'àmbit de la Declaració de la Serra de Tramuntana a l'àmbit d'actuació previst en l'article 5 d'aquesta llei.

Disposició transitòria segona

Actuacions abans de la regulació de l'impacte patrimonial

1. Mentre no entri en vigor la regulació de l'impacte patrimonial al paisatge cultural de la Serra de Tramuntana a tots els projectes tècnics, de les construccions, edificacions i obres que no estiguin regulades per cap normativa sectorial específica de les assenyalades a l'article 27.1 d'aquesta llei, s'afegirà a la memòria una declaració responsable del redactor del projecte, per a l'obtenció de la llicència municipal d'obres i ús del sòl, acreditativa que la seva execució no afecta negativament els valors del paisatge cultural de la Serra de Tramuntana.

2. Si la memòria de la declaració responsable, per a l'obtenció de la llicència municipal d'obres i ús del sòl, acredita que la seva execució afecta negativament els valors del paisatge cultural de la Serra de Tramuntana, es requerirà amb caràcter preceptiu i vinculant l'informe favorable del Servei de Patrimoni Històric del Consell de Mallorca. L'afectació als valors del paisatge cultural de la Serra vindrà determinada en el reglament de l'avaluació d'impacte patrimonial.

Disposició derogatòria

Queden derogades les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que estableix aquesta llei.

Disposició final primera

Desenvolupament reglamentari

S'autoritza el Consorci Insular Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial per desplegar reglamentàriament, totalment o parcialment, aquesta llei.

Disposició final segona

Entrada en vigor de la llei

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Annex I cartografia de l'àmbit d'aplicació de la llei. Zona de declaració de la UNESCO com a patrimoni cultural.

Annex II cartografia de l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei. Ampliació de la zona de declaració de la UNESCO com a patrimoni cultural.

.....